

Rechtskundig Weekblad

Vereniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elke zondag

Abonnementsprijs : 500 fr. per jaar

Postcheckrekening Nr 3185.22

Beheer en Redactie : Mr. René VICTOR, Justitiestraat, 21, Antwerpen

De bevoegdheid van het Hof van Justitie der E.G.K.S., de Gemeenschappelijke Markt en Euratom

Lezing gehouden voor de Vlaamse Conferentie van de Balie te Antwerpen op 7 februari 1958

Een nieuwe jurisdictie heeft sinds de ratificatie van het Verdrag over de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal door de zes landen van Klein Europa — België, Duitsland, Frankrijk, Italië, Luxemburg en Nederland — op 25 juli 1952 een plaats in het Europees rechtsleven ingenomen.

59 zaken werden tussen april 1953 en begin januari 1958 voor het Hof van Justitie van de E.G.K.S. ahangig gemaakt. De door het Hof in eerste en laatste instantie uitgesproken arresten zijn in de verzameling van de jurisprudentie van het Hof, waarvan het derde volume thans in druk is, gepubliceerd.

Aldus heeft zich een nieuwe gerechtelijke activiteit ontwikkeld die — boven en buiten de grenzen van onze landen — er ongetwijfeld zal toe bijdragen, de nationale rechtsbegrippen aan elkaar te toetsen en, in hun interpretatie, dichter bij elkaar te brengen.

De invloed van het Hof van Justitie van de E.G.K.S. op het rechtsleven van de zes landen zal in de toekomst nog groter worden, nu de Verdragen waarbij de Europese Markt en het Euratom ingesteld werden een « Cour Unique » voorzien voor de drie Gemeenschappen.

In de hiernavolgende uiteenzetting wordt gehandeld over de bevoegdheid van het Hof van Justitie van de E.G.K.S. Uitgaande van dit Verdrag wordt nagegaan in welke zin deze bevoegdheid zich bij het Hof in de nieuwe Verdragen voorzien, ontwikkeld heeft.

De Rol van het Hof.

De rol van het Hof van Justitie is bepaald in artikel 31 van het Verdrag tot oprichting bij de uitleg en toepassing van dit Verdrag en deszelfs uitvoeringsvoorschriften.

Deze tekst is letterlijk overgenomen in artikel 164 van het Verdrag over de Gemeenschappelijke Markt en in artikel 136 van het Verdrag over de Euratom, uitgenomen voor wat betreft de laatste woorden « en deszelfs uitvoeringsvoorschriften », die weggefallen zijn.

Deze uitdrukking werd inderdaad overbodig geoordeeld door de onderhandelaars die van mening waren dat deze gedachte reeds uitgedrukt is in de woorden : « eerbiediging van de toepassing van het Verdrag ».

Op deze wijze hebben zij tevens een uitdrukking vermeden die in het verleden, reeds problemen van interpretatie gesteld heeft aan het Hof van de E.G.K.S., n.l. te weten wat een « uitvoeringsvoorschrift » is.

Het Hof heeft aldus een belangrijke algemene opdracht gekregen als rechtsorgaan van de Gemeenschap — of Gemeenschappen. Dit stelt onmiddellijk het probleem van het juridisch karakter van de Gemeenschappen.

Juridisch karakter van de Gemeenschappen.

De E.G.K.S. werd als « supranationaal » bestempeld, al vindt men ook enkel incidenteel het woord in het Verdrag terug, n.l. in artikel 9 waar gezegd wordt dat de leden van de Hoge Autoriteit zich moeten « onthouden van iedere handeling welke onverenigbaar is met het bovennationaal karakter van hun ambt ». Het « supranationale » was echter bij de promotors van het Verdrag levendig aanwezig en zonder twijfel, had het aanvankelijk een betekenis die niet ver verwijderd was van deze van het begrip « federaal ». De onvermijdelijke toegevingen die tijdens internationale onderhandelingen steeds moeten gedaan worden, hebben als gevolg gehad dat het « supernationale » er ietwat verminkt is uitgekomen, nochtans mocht president Robert Schuman terecht beweren dat de motie van het supranationaal « recouvre une réalité valable » en dat dit concept zich bevindt « op een gelijke afstand tussen enerzijds het internationaal individualisme en anderzijds de federatie van staten ».

De definitie van het supranationale — alhoewel geen nieuw begrip in de rechtsliteratuur — Georges Scelle (1) bestempelde reeds in 1932, als « super-étatiques » de bevoegdheden verleend aan zekere organen ingevolge internationale accorden — heeft aanleiding gegeven tot een reeds uitgebreide polemiek

tussen de specialisten van het Internationaal recht.

De enen zijn van oordeel dat men moeilijk in het woord «supranationaal» een positiefrechtelijk onderscheid kan vinden met de uitdrukking «internationaal» en geven aan het supranationale bijgevolg geen eigen betekenis (2). Anderen integendeel maken vooral de vergelijking met het begrip van de «federale staat», zonder echter aan beide begrippen een geheel identische inhoud toe te kennen (3). Andere auteurs spreken van een «partiële federatie» (4), of van een «functionele federatie» (5) anderen nog van een «Unie van Staten sui generis» (6). Verder heeft men nog de Supranationale Gemeenschap vergeleken met een «Verwaltungsgemeinschaft» (7).

Uit deze verscheidene opinies kunnen wij besluiten dat aan de ene zijde staan, zij die in de E.G.K.S. een van de verschillende — wellicht nieuwe — vormen zien, die de internationale samenwerking kan aannemen. Aan de andere zijde bevinden zich degenen die de nadruk leggen op de graad van de integratie van de verschillende economieën en op de subordinatie van de regeringen aan de Instellingen van de Gemeenschap.

Meer en meer echter wordt met Prof. Monaco (8) erop gewezen dat het Verdrag der E.G.K.S. een «superstructuur» verwezenlijkt heeft die bevoegdheden geschapen heeft eigen aan de Gemeenschap, d.w.z., bevoegdheden geschapen heeft eigen aan de Gemeenschap, d.w.z., bevoegdheden die de Staten vroeger individueel niet bezaten en die zij ook niet zullen bezitten bij een eventuele ontbinding van de Gemeenschap. Daarom handelt de Gemeenschap «boven de Staten» en niet «tussen de Staten».

Er is aldus een rechtsorde «sui generis» ontstaan die halverwege tussen de internationale structuur en de staatsstructuur ligt.

Wat er ook van weze, het woord «supranationaal» is definitief in de rechtsliteratuur doorgedrongen en heeft op korte tijd een zeer wisselvallige carrière gemaakt.

Toevallig in artikel 9 van het E.G.K.S.-Verdrag gesloten, vinden wij de uitdrukking «supranationaal» terug in artikel 1 van twee verdere integratie-projecten: het Verdrag van de Europese Defensie Gemeenschap door 5 van de 6 parlementen geratificeerd en dat van de Politieke Gemeenschap, dat niet buiten het stadium van «project» geraakt is. In beide Verdragen nochtans werd de uitdrukking «supranationaal karakter» duidelijk gebruikt om de juridische natuur van de akte aan te duiden, zonder dat er nochtans een bepaling van gegeven werd.

In de nieuwe — en dan wel geratificeerde — Verdragen, nl. deze die de Gemeenschappelijke Markt en Euratom oprichten, is het woord «supranationaal» zorgvuldig geweerd geworden.

Het is misschien wel waar dat dezen die het soevereine karakter van de E.G.K.S. teveel hebben onderlijnd — en nl. de beschikkingsbevoegdheid van het executieve orgaan: de Hoge Autoriteit — een reactie hebben teweeggebracht bij dezen die niet zonder aarzeling dergelijke machtsoverdracht zien plaatsvinden. In ieder geval is de beslissingsbevoegdheid in de nieuwe Gemeenschappen enigszins verplaatst van de commissies op de Ministerraad, en is — ten minste in de overgangperiode — de regel van de unanimiteit meer naar voren gekomen. Dit betekent niet dat de commissies geen bevoegdheid meer bezitten. Ze is integendeel in vele gevallen meer verregaande dan in het E.G.K.S. Verdrag, maar ze is wel zo gesteld dat dezen die zich met het rechtskarakter van instellingen uit internationale verdragen voorvloeiend, inlaten, een nieuwe gelegenheid krijgen om nieuwe rechtsfiguren naar voren te brengen.

Voor dezen die de gelegenheid gehad hebben om in de loop der voorbije 5 jaren de werking van de E.G.K.S. te volgen, lijdt het geen twijfel dat het groeiende succes ervan, voor een groot deel voorkomt uit de reële — en dan toch beperkte — beschikkingsbevoegdheid die aan de Hoge Autoriteit werd toegekend. De staalproductie der zes landen bereikte in 1957, 60 miljoen ton, dit is 43 % meer dan in 1952, terwijl deze van Engeland met 30 %, en deze van de Verenigde Staten met 24 %, en deze van de U.R.S.S. met 50 % stegen. In 1957 overtrof de expansie van de Europese staalnijverheid zelfs die van de U.R.S.S. Zonder de verdienste van dit resultaat alleen aan de E.G.K.S. te willen toeschrijven, is haar actie zeker een belangrijke factor daarbij geweest.

Het Kader van de Bevoegdheden van het Hof.

Wanneer men in de institutionele structuur van de Gemeenschap gelijkenissen zoekt met de federale instellingen, vindt men ze bij het Hof van Justitie het beste terug. Aldus is het Hof de meest homogene verwezenlijking van het E.G.K.S. Verdrag en het is dit ook gebleven in de nieuwe Verdragen van de Gemeenschappelijke Markt en Euratom.

In zijn samenstelling, bevoegdheid en regelen van procedure, vindt men alle karakteristieken terug van de rechterlijke macht in een federale staat. Daarenboven, en in zoverre, de geschillen tussen deelnemende landen ook aan het Hof zijn onderworpen, is het ook een Internationale rechtbank.

Zoals de andere instellingen van de Gemeenschap — de Hoge Autoriteit; de Bijzondere Raad van Ministers, de Gemeenschappelijke Vergadering — handelt het Hof van Justitie «in het kader van zijn bevoegdheden», die macht uitoefende die hem door het Verdrag is toegekend met inachtneming van de autonomie van de Instellingen.

Binnen deze grenzen, heeft het Hof een zeer veelzijdige rol en taak te vervullen. Daarbij kunnen wij onderscheiden:

- een rol als constitutionele rechtbank in de geschillen tussen Staten-leden;
- een rol als constitutionele rechtbank in de geschillen tussen instellingen;
- een rol als interne administratieve rechtsmacht in de geschillen tussen de organen van de Gemeenschap en de Staten-leden of tussen de Gemeenschap en de individuen aan wie het Verdrag een vorderingsrecht toekent.

Het Hof heeft nog een taak:

- in bepaalde gevallen als disciplinair orgaan tegenover de leden van de Hoge Autoriteit;
- als consultatief orgaan, in geval van wijziging van het Verdrag;
- als arbitraal college in gevallen die aan zijn gerechtelijke bevoegdheid ontsnappen maar die door beide partijen aan het Hof onderworpen worden, omdat de zaken met de materie van het Verdrag verband houden.

Dit zijn de veelvuldige aspecten van de bevoegdheid van het Hof, maar het lijdt geen twijfel dat het Hof vooral als administratieve rechtbank naar voren treedt; het oefent de gerechtelijke controle uit op de handelingen van de uitvoerende macht, vooral tegenwoordig door de Hoge Autoriteit.

In al de hem onderworpen gevallen spreekt het Hof werkelijke en definitieve vonnissen uit, die in ieder der deelnemende landen ten uitvoer kunnen worden gelegd, zonder dat het «exequatur» is vereist.

Het is daarom ook van belang de grenzen van de

bevoegdheid van het Hof te bepalen: in geval van nietigverklaring van een acte van de Hoge Autoriteit, stelt het Hof zich niet in de plaats van de Hoge Autoriteit, maar «het wijst de zaak terug naar de Hoge Autoriteit», na eventueel, schadevergoeding te hebben toegekend. De Hoge Autoriteit moet dan «binnen een redelijke termijn» de maatregelen nemen die de ten uitvoerlegging van de beslissing tot vernietiging meebrengt. Het systeem is wel enigszins anders in de nieuwe verdragen en wij zullen er later op terugkomen.

Een andere begrenzing van de bevoegdheden van het Hof ligt hierin dat het alleen «in rechte» oordeelt; het oefent dus de «wettelijkheidscontrole» uit en mag de opportuniteit van een genomen beslissing niet onderzoeken, noch een oordeel vellen over de economische feiten en omstandigheden die tot de genomen beschikking aanleiding hebben gegeven, tenzij in uitdrukkelijk voorzien gevallen waar wij eveneens later op terug zullen komen.

Het was klaarblijkelijk de opzet van de wetgever om de Staten-leden door middel van de gerechtelijke controle de waarborg te geven dat de grenzen van de toegestane soevereiniteitsafvaardiging van een supranationaal lichaam geëerbiedigd zouden worden. Maar de Staten-leden hebben niet gewild dat de «wettelijkheidscontrole» in feite leiden zou tot een «regering door rechters».

Uit dit alles blijkt dat het Hof het orgaan is dat de bevoegdheden regelt. Het waarborgt het institutioneel evenwicht, zoals het door het Verdrag is bepaald.

Bevoegdheid van het Hof.

Het Hof is bevoegd om in een groot aantal particuliere gedingen te oordelen: iets meer dan 25 verschillende attributies werden aan het Hof toegewezen, zowel in het Verdrag, het Statuut van het Hof, alsook in het Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Gemeenschap. De voornaamste bevoegdheden zijn nochtans in de artikelen 33 tot 43 van het Verdrag vastgelegd.

De nieuwigheid van de behandelde stof en tevens de verscheidenheid van de mogelijke beroepen op het Hof maken een systematische classificatie ervan, uiteraard zeer moeilijk. Wij zullen ons in de verdere bespreking dan ook beperken tot drie groepen, te weten: de bevoegdheid als Internationaal Gerechtshof; als Constitutionele Rechtbank en als Administratieve Rechtbank.

1. Bevoegdheid als Internationale Rechtbank.

Het Hof zetelt, ons inziens, als internationaal gerecht wanneer het oordeelt over een geschil dat aanhangig wordt gemaakt door een der staten-leden en gericht is tegen een ander lid betreffende een geschil over de toepassing van het Verdrag (artikel 89, al. 1). In feite hebben de leden zich ertoe verplicht deze procedure te volgen in geval van betwisting (art. 87).

Dezelfde bevoegdheid is het Hof toegekend in geschillen tussen deelnemende staten, samenhangend met het Verdrag, indien zulk geschil aan het Hof wordt voorgelegd uit hoofde van een «compromis».

Dezelfde bevoegdheid wordt ook in de nieuwe Verdragen aan het Hof toegekend art. 170 G.M. en 142 Euratom), maar de te volgen procedure is zeer verschillend. Dergelijke geschillen betreffende de toepassing van de Verdragen moeten eerst aan de Commissie worden voorgelegd, die een gemotiveerd advies uitbrengt na de partijen tegensprekelijk, in hun ge-

schreven en mondelinge opmerkingen te hebben gehoord. Hieruit volgt dat het Hof in deze gevallen praktisch als 2de instantie optreedt. Blijkbaar hebben de verdragsluitende landen gevreesd, dat gezien de complexiteit van de Verdragen en de zeer verschillende domeinen van het economisch leven waarop zij van toepassing zijn, de mogelijkheden van conflicten tussen de landen ook talrijk zouden zijn. Bijgevolg hebben zij door deze tussenprocedure het aantal geschillen voor het Hof willen beperken. Daarenboven is aldus ook de taak van het Hof vergemakkelijkt, doordat het, behalve over de argumenten van de partijen, ook zal beschikken over een onpartijdig advies van de Commissie.

In het E.G.K.S. Verdrag is het Hof ook nog bevoegd, in beroepen ingesteld door een der Staten-leden tegen dewelke de Hoge Autoriteit in een gemotiveerd advies een beslissing genomen zou hebben waarbij vastgesteld wordt dat dit lid aan zijn verplichtingen, uit het Verdrag voortvloeiende, is tekort gekomen (art. 88). De Hoge Autoriteit kan in een eerste stadium beslissen dat het lid de verplichtingen moet nakomen, en naderhand, in een tweede stadium, na het advies van de Raad van Ministers, uitgebracht met een meerderheid van 2/3, een bepaalde geldelijke sanctie uitspreken tegen het nalatig lid. Daartegen kan het lid een beroep «in volle omvang» instellen (dit is de term waarmede «le recours de pleine juridiction» is vertaald).

In deze beide gevallen gaat het ook nog om bevoegdheden die het Hof als Internationale Rechtbank toebedeeld zijn.

In de twee nieuwe Verdragen (art. 169 G.H. en 141 E.A.) is alleen de 1ste bevoegdheid behouden gebleven nl. die, waarbij een beroep kan worden ingesteld tegen een gemotiveerd advies van de Commissie, vaststellende dat een lid zijn verplichtingen heeft verzuimd. Het 2de stadium waarbij de Hoge Autoriteit druk zou kunnen uitoefenen op de Staten-leden door middel van bepaalde financiële sancties is niet meer van toepassing in de nieuwe Verdragen.

2. Bevoegdheid als Constitutionele Rechtbank.

Het Hof zetelt naar onze mening, als Constitutionele Rechtbank bij de uitoefening van zekere andere bevoegdheden hem door door het E.G.K.S. Verdrag verleend:

— Dit schijnt het geval te zijn wanneer het Hof moet oordelen op verzoek van een deelnemende Staat, of het veto recht, door een andere Staat tegen de benoeming van een lid van de Hoge Autoriteit uitgeoefend, een rechtsmisbruik is (art. 10). Het Hof kan het veto «van nul en gener waarde verklaren».

Deze regeling komt in de nieuwe Verdragen niet voor. Maar wel wordt in deze Verdragen (art. 157 G.M. en 126 E.A.) zoals in het E.G.K.S. Verdrag (art. 12), aan het Hof bevoegdheid verleend om op verzoek van de Raad of de Commissie, een lid van de Commissie, of van de Hoge Autoriteit, voorlopig in zijn ambt te schorsen of hem ambtshalve ontslag te verlenen en het verval van recht op pensioen uit te spreken, dit wanneer het lid aan zijn verplichtingen te kort zou zijn gekomen.

— Onder dit hoofdstuk zouden wij nog kunnen wijzen op de bevoegdheid van het Hof in het kader van de E.G.K.S. art. 38) om de beslissingen van de Gemeenschappelijke Vergadering en de Raad te vernietigen wegens onbevoegdheid of schending van wezenlijke vormvoorschriften.

Een gelijkaardige bevoegdheid komt ook in de nieu-

we Verdragen voor art. 173 G.M. en 146 E.A.), maar daar is ze verleend in het veel breder kader van de algemene bevoegdheid van het Hof. Dit feit alleen reeds zou een argument kunnen zijn tegen de hier voorgestelde classificatie, waarbij dit als «constitutionele» bevoegdheid wordt beschouwd. Mutatis mutandis, zou men ook kunnen zeggen dat het hier alleen gaat om de wettelijkheidscontrole van een handeling van de Raad en de Gemeenschappelijke Vergadering. Alleen de hoedanigheid van de partijen en de zeer strikte proceduur die in deze gedingen moet nageleefd worden, deed er ons toe besluiten, deze bevoegdheid als «constitutionele bevoegdheid» te rangschikken. Maar een verdere discussie hieromtrent laat ik graag aan specialisten over!

— Hieronder kan ook nog gerangschikt worden de bevoegdheid die aan het Hof wordt gegeven art. 95 al. 3 en 4) om de voorstellen die de Raad en de Hoge Autoriteit gezamenlijk moeten maken omtrent de wijziging van het E.G.K.S. Verdrag bij het einde van de overgangperiode van 5 jaar, te rekenen vanaf de invoering van de gemeenzame kolen en staal markt, te onderzoeken. Bij deze moet het Hof — dat dan over een algemeen investigatierecht beschikt en alle middelen in feite zowel als in rechte mag aanwenden. Zo mag het Hof bv. nagaan of deze voorstellen tot wijziging alléén slaan op de bepalingen van het Verdrag, die van economische en technische aard zijn en niet op de algemene objectieven door de Verdragsluitende partijen nagestreefd en die in de artikelen 2, 3 en 4 van het Verdrag zijn gesteld.

Uiteindelijk, lijkt het ook van belang onder de bevoegdheid van Constitutionele aard te rangschikken, deze waarbij het Hof alléén uitspraak mag doen bij wijze van «prejudiciële beslissing» over de geldigheid van besluiten van de Hoge Autoriteit en de Raad, indien deze geldigheid in het geding wordt gebracht ter gelegenheid van een geschil voor een nationale rechter art. 41).

Deze bepaling is des te belangrijker doordat zij op een nog meer uitvoerige wijze geregeld is in nieuwe Verdragen art. 177 G.M. en 150 E.A.), en doordat zij in deze, aanleiding kan geven tot veelvuldige toepassing. De Rechter in eerste instantie kan aan het Hof een prejudiciële uitspraak vragen, wanneer hij oordeelt dat deze nodig is om zijn vonnis te kunnen vellen. Maar de Rechter in laatste instantie — bv., het Hof van Cassatie of de Raad van Staten — moet zich tot het Hof wenden wanneer het geval zich voordoet.

De grondoorzaak van deze regeling ligt ongetwijfeld in de noodzakelijke eenheid van rechtspraak die bij de interpretatie van de verdragen en hun toepassing in de zes landen moet voorliggen ingevolge de grote draagwijdte van het Verdrag over de Gemeenschappelijke Markt en zijn diepe weerslag op het economische leven. Waarom heeft men dan dit beroep op het Hof ook niet in eerste instantie verplichtend gemaakt? Het wil ons voorkomen dat de rechter in eerste instantie over alle elementen zal beschikken om zelf te oordelen of dergelijk beroep op het Hof nuttig en nodig is, terwijl de partijen van hun kant nog steeds de mogelijkheid behouden om tegen het eerste vonnis beroep aan te tekenen. De regeling in de Verdragen voorzien zal talrijke beroepen en hoge gerechtskosten vermijden, zonder daarom, de eenheid van rechtspraak in het gedrang te brengen.

Deze prejudiciële bevoegdheid is een typische bevoegdheid die in de Italiaanse rechtspraktijk aan de constitutionele rechtbank toekomt — zij het dan ook mits andere modaliteiten.

3. Bevoegdheid als administratieve Rechtsmacht.

De meest uitgebreide taak van het Hof is deze die het als Administratieve Rechtsmacht van de Gemeenschap uitoefent.

Wij hebben reeds onderlijnd hoezeer het het karakter heeft van een federale rechtsmacht. Het hoeft ons dan ook niet te verwonderen dat de rechtsbeginselen die de grondslag van de administratieve geschillen vormen, nauw verwant zijn aan die het interne publiek recht beheersen, en dit zowel wat hun natuur als de regelen ten gronde betreft.

De Franse Raad van Staten heeft als voorbeeld tot het uitwerken van de desbetreffende artikelen van het Verdrag gediend. Dit voorbeeld werd ook gevolgd in de nieuwe verdragen. Niettegenstaande enkele zeer belangrijke afwijkingen in verhouding tot het E.G.K.S. Verdrag, vinden wij er ook het klassieke onderscheid van het Franse recht in terug, nl. dat tussen de «recours en annulation» (beroepen tot nietigverklaring) en de «recours de pleine juridiction» (beroepen in volle omvang).

A. De beroepen tot nietigverklaring.

Vooreerst de «recours en annulation» of «beroepen tot nietigverklaring».

De beschikkingen en aanbevelingen van de Hoge Autoriteit kunnen in het E.G.K.S. Verdrag (art. 33) het voorwerp uitmaken van een beroep tot nietigverklaring voor een van de vier gronden die het «excès de pouvoir» uitmaken, te weten; onbevoegdheid, schending van wezenlijke vormvoorschriften, schending van het Verdrag of van de uitvoeringsreglementen en misbruik van bevoegdheid.

Deze verschillende gronden van nietigverklaring, alhoewel genomen uit het Franse recht, vindt men nochtans ook terug in het recht van de andere landen der Gemeenschap, zij het dan mits bepaalde afwijkingen of eigen toepassingsmodaliteiten. In de Franse rechtspraak zelf ziet men op dit ogenblik trouwens ook een evolutie, nl. naar een meer beperkte toepassingsfeer van het begrip «détournement de pouvoir» en een ruimere toepassing van het begrip «schending van de wet».

In haar rechtspraak heeft het Hof zich reeds meermalen moeten uitspreken over de zin van deze begrippen in het kader van het E.G.K.S. Verdrag, en meer bepaaldelijk wanneer het ging over het recht van private rechtspersonen om de vernietiging van de beschikkingen van de Hoge Autoriteiten te vragen. Het Hof heeft tot nu toe een restrictieve toepassing van deze begrippen gemaakt. Mogelijkerwijze zal de rechtspraak in de toekomst ertoe bijdragen om de beginselen in de drie Verdragen verder dicht bij elkaar te brengen, wat hun toepassing betreft.

Intussen is het zo, dat in het E.G.K.S. Verdrag (art. 33) de Staten-leden een onbeperkte mogelijkheid hebben om de vernietiging van de beschikkingen en aanbevelingen van de Hoge Autoriteit te vragen: zowel deze van algemene, als van individuele aard.

Op een zeer voorzichtige wijze geeft het Verdrag ook aan de ondernemingen of de groeperingen van ondernemingen een recht van beroep (art. 33 al. 2). Maar dit recht van beroep is beperkt enerzijds doordat de ondernemingen alleen de «hen individueel betreffende beschikkingen en aanbevelingen» mogen aanvallen op basis van 4 rechtsgronden, en verder de «algemene beschikkingen en aanbevelingen», die «volgens hun mening, te hunnen opzichte, misbruik van bevoegdheid inhouden». Het recht van beroep is

anderzijds beperkt door de definitie zelf van de « ondernemingen » die beroep kunnen instellen: nl. tot deze die zich met de *productie* van kolen en staal bezighouden, en — voor wat de reglementering van de afspraken en concentraties betreft — vallen daar ook onder de ondernemingen « die hun bedrijf maken van de *distributie*, anders dan in de vorm van verkoop voor huishoudelijk verbruik of aan het ambacht ».

Begrijpelijkerwijze heeft deze beperking van het recht van beroep reeds aanleiding gegeven tot zeer belangrijke debatten, in de verschillende zaken die door de ondernemingen aanhangig gemaakt werden. De rechtspraak heeft het recht van beroep op een restrictieve wijze geïnterpreteerd. Zo heeft het Hof bv. geoordeeld dat een Vereniging van verbruikers van kolen ⁽⁹⁾, maar die ook onder haar leden producenten van kolen telt, niet gemachtigd is het recht van beroep, waarvan hier sprake is, uit te oefenen. Maar anderzijds heeft het Hof verklaard, dat het voor ondernemingen voldoende is « het misbruik van bevoegdheid » *in te roepen om ontvankelijk te zijn*: het is voldoende dat de klager de redenen aangeeft waarom hij het misbruik van bevoegdheid inroept. Hij moet er geen formeel bewijs van leveren. Anders zal het natuurlijk zijn in de discussie ten gronde, waar het bewijs van het « détournement de pouvoir » niet gemakkelijk te leveren is.

De opstellers van het Verdrag hebben gemeend, dat een « algemene maatregel » het karakter van « algemeen belang » heeft en dat het bijgevolg alleen aan de regeringen die afstand van soevereiniteit deden, toekomt te oordelen of de maatregel al dan niet, in strijd is met het algemeen belang.

Nochtans, moet worden onderlijnd dat het een belangwekkend feit is, dat individuen voor een « internationale rechtbank » in dezelfde positie geplaatst worden als de regeringen of de instellingen der Gemeenschap.

In deze zin mag het Verdrag wel als revolutionnair worden aangezien, in zoverre men niet eenvoudig aanvaardt wil dat het Hof inderdaad, in dezelfde voorwaarden functioneert als een interne rechtsmacht.

Verder dient nog opgemerkt dat de ondernemingen nog over een indirect middel beschikken om in het kader van het E.G.K.S. Verdrag, algemene beschikkingen aan te vallen. Zij beschikken nl. over dit recht wanneer de Hoge Autoriteiten hun geldstraffen of dwangsommen heeft opgelegd. Tegen dergelijke beschikking kan de getroffen onderneming een « recours de pleine jurisdiction » instellen.

Daarenboven, bestaat ook nog de mogelijkheid van « interventie » (art. 34 Statuut van het Hof). Alle « natuurlijke of rechtspersonen » is het recht gegeven, tussen te komen in een geding waarin hij kan bewijzen « belang » te hebben. De ondernemingen of associaties van ondernemingen kunnen langs die weg ook nog algemene beschikkingen aanvallen wanneer een regering een geding voor het Hof heeft gebracht.

In de beroepen tot nietigverklaring van de beschikkingen heeft het Hof nochtans geen onbeperkt investigatierecht. Het Hof kan alleen een onderzoek instellen « naar de economische feiten en omstandigheden, met het oog op welke toestand de beschikkingen zijn gegeven of de aanbevelingen zijn gedaan », wanneer de Hoge Autoriteit er een verwijt van gemaakt wordt « haar bevoegdheden te hebben misbruikt » of de bepalingen van het Verdrag of enige op de uitvoering daarvan betrekking hebbende rechtsregel « klaarblijkelijk » te hebben miskend. Ook heeft de rechtspraak reeds gelegenheid gehad zekere uitdrukkingen als « klaarblijkelijke miskenning » te preciseren. Zo heeft

het Hof geoordeeld dat het voldoende is, dat het ingeroepen misbruik van bevoegdheid zou gesteund zijn « op treffende aanwijzingen » of nog « dat de bestaande economische toestand — prima facie — de genomen maatregel niet zou noodzakelijk maken ».

Hier blijkt eens te meer — zoals boven reeds werd onderlijnd — de bezorgdheid van de wetgever om in de Gemeenschap een klare scheiding van de machten door te voeren, en met name om te vermijden dat de rechter ter gelegenheid van een onderzoek naar de « wettelijkheid » van een maatregel, tegelijkertijd ook de « opportuniteit » ervan zal kunnen oordelen.

Alleen in zeer bijzondere gevallen is het onderzoeksrecht van het Hof onbeperkt en kan het nagaan « of het beroep op goede gronden berust ». Dit is bv. het geval wanneer het nalaten van handelen door de Hoge Autoriteit als gevolg zou kunnen hebben « dat fundamentele en duurzame moeilijkheden in de economie van een land » zouden kunnen ontstaan (art. 17); dit is ook het geval wanneer een beroep wordt ingesteld tegen de maatregelen door de Hoge Autoriteit genomen om een einde te stellen aan een onwetige of verboden concentratie van ondernemingen (art. 66, 5°).

De beroepen tot nietigverklaring moeten binnen de maand van de dag van kennisgeving of van openbaarmaking van de beschikking of aanbeveling voor het Hof worden ingesteld. In de Nieuwe Verdragen is dit 2 maanden geworden.

Het systeem ligt wel heel anders in de Verdragen omtrent de *Gemeenschappelijke Markt en Euratom* (resp. art. 173, al. 2 en 146 al. 2).

Vooreerst is er een aanmerkelijk verschil wat betreft de persoonlijkheid van de klagers: iedere natuurlijke of rechtspersoon kan « onder dezelfde voorwaarden » beroep instellen tegen de *tot hen gerichte* beschikkingen, alsmede tegen de beschikkingen, die hoewel genomen in de vorm van een verordening of van een beschikking gericht tot een ander persoon, *hem rechtstreeks of individueel raken*. Het beginsel aldus geformuleerd geeft bijgevolg een veel ruimere toegang tot de rechtbank, dan dit in de E.G.K.S. het geval is.

Duidelijkheidshalve moet hier, vooraleer verder te gaan, worden gewezen op het verschil tussen de terminologie gebruikt in de nieuwe Verdragen en deze gebruikt in het E.G.K.S. Verdrag. Hierdoor wordt het moeilijker een juiste parallel te trekken tussen de 2 systemen. Bij de E.G.K.S. spreekt men van « beschikkingen en aanbevelingen » van de Hoge Autoriteit of de Raad die vatbaar zijn voor beroep, terwijl de « adviezen » het niet zijn. In de Gemeenschappelijke Markt en Euratom Verdragen spreekt men van de « *handelingen* » van de Commissie en de Raad. Onder handelingen moet men verstaan: voor beroep vatbare « verordeningen, richtlijnen en beschikkingen ». De « verordening » staat gelijk met de « beschikkingen van algemene aard » in de E.G.K.S.; de « richtlijn » met de « aanbeveling »; de « beschikking » met de « individuele beschikking ». Daarenboven voorziet het E.G.K.S. Verdrag « adviezen » en de twee andere Verdragen « aanbevelingen en adviezen » die niet verbindend zijn. Verder moet ik nog wijzen op de vertalingsproblemen: in de Franse, Duitse en Italiaanse tekst van het Verdrag is er sprake van « décisions », « Entscheidungen » en « decisioni », maar in de Nederlandse tekst maakt men een onderscheid tussen « beslissingen » en « besluiten » wat een nieuwe nuance bijvoegt. Gezien verder de 4 teksten van de Verdragen over de Gemeenschappelijke Markt en Euratom even officieel zijn, zal er bij de interpretatie er van benevens de moeilijkheden van de terminologie, ook

nog die van de redactie van de teksten zelf komen. In het E.G.K.S. Verdrag is, alleen de Franse tekst officieel.

Welke ook de philologische genoegens of de juridische verrassingen zijn die uit het 4 talenstelsel en de gevarieerde terminologie kunnen voorkomen moeten wij nu opnieuw de vergelijking tussen het E.G.K.S. stelsel van jurisdictionele waarborg en dat van de Verdragen van de Gemeenschappelijke Markt en Euratom opnemen.

Indien de individuen in de twee laatste Verdragen alle individuele beschikkingen tot hen gericht of hen rakende over een ruimer klachtenrecht beschikken, dan kunnen zij echter de nietigverklaring van de «verordeningen» (vroeger «algemene beschikkingen») niet meer vragen.

Zij kunnen integendeel «de niet toepasselijkheid» van de verordening op hun geval vorderen. De rechtsgronden, waarop zij zich daarbij mogen steunen zijn dan niet meer beperkt tot het «détournement de pouvoir», maar strekken zich uit tot de 4 gronden die het «excès de pouvoir» daarstellen.

Voor particulieren betekent dit, dat zij niet meer zoals in het E.G.K.S. Verdrag — de omweg van een sanctie of een geldboete zullen moeten afwachten, om een algemene beschikking te kunnen aanvallen.

Voor het Hof betekent het, dat het zal kunnen oordelen dat een verordening «ex nunc» niet op een particulier geval van toepassing is, zonder de algemene beschikking nietig te verklaren, zoals het Hof dit reeds in zijn rechtspraak gedaan heeft in E.G.K.S. verband.

Voor de Commissie of de Raad betekent dit, dat een arrest dat de «niet toepasselijkheid» van een algemene beschikking uitspreekt, alleen een relatief karakter zal hebben en niet meer «ex tunc» en «erga omnes» kan ingeroepen worden, zoals dit bij de nietigverklaring van een algemene beschikking het geval is.

Voor de toekomst zullen in de nieuwe Verdragen alleen de Regeringen de nietigverklaring van de verordening, dat is te zeggen, van de algemene beschikkingen, kunnen vragen en niet de individuen.

Voor de drie Verdragen blijft de verdere behandeling dan dezelfde. De nietigverklaarde beschikking wordt naar de Instelling die ze uitgevaardigd heeft teruggevoerd (art. 34 E.G.K.S.). Deze Instelling is dan gehouden de maatregelen te nemen welke nodig zijn ter uitvoering van het arrest van het Hof.

In het E.G.K.S. Verdrag is bepaald dat deze maatregelen «binnen een redelijke termijn» genomen moeten worden. Indien dit niet gebeurt, staat een beroep op het Hof tot schadevergoeding open.

Verder is in het E.G.K.S. Verdrag voorzien dat wanneer een onderneming of een groep ondernemingen schade zouden geleden hebben ingevolge de nietigverklaarde beschikking, de Hoge Autoriteit, tot een «rechtvaardige schadevergoeding» veroordeeld kan worden. Dit, in zoverre door de Hoge Autoriteit «een fout zou zijn begaan die de aansprakelijkheid van de Gemeenschap medebrengt». Blijkbaar is dit een voorzichtige bepaling van het Verdrag die het bedrag van de eventuele schadeloosstelling binnen redelijke perken heeft willen houden. Het kan inderdaad niet voorzien worden welke omvang dergelijke schade zou kunnen genomen hebben. Daarom preciseert het Verdrag dat, het moet gaan om «een onmiddellijk en bijzonder nadeel» door de ondernemingen geleden.

Deze bepaling komt in de nieuwe Verdragen niet voor ten aanzien van de beschikkingen die «niet toepasselijk» worden verklaard.

Wat hier voor gaat had alleen betrekking op het beroep tegen een positieve beschikking van de Instellingen. Ook «het gemis aan actie» wanneer de instellingen gehouden waren een beschikking of een aanbeveling te nemen maar daarbij tekort bleven, is voor beroep vatbaar art. 35 E.G.K.S., 175 G.M., 148 E.A.). De betrokken Instelling moet vooraf tot handelen worden uitgenodigd. Indien zij dit niet binnen een zekere termijn — 2 maanden, bepalen de nieuwe Verdragen — doet, staat een beroep bij het Hof binnen een nieuwe termijn, — die in de nieuwe Verdragen ook op 2 maanden gesteld is. De van toepassing zijnde regelen op deze beroepen, die in het E.G.K.S. Verdrag bestempeld worden als beroepen «tegen de stilzwijgende weigering die in dit nalaten is besloten», zijn dezelfde als deze zoeven uiteengezet.

De uiteenzetting hier gegeven bedoelde alleen een niet te ingewikkeld beeld te geven van de manier waarop de beroepen tot nietigverklaring in het E.G.K.S. Verdrag geregeld werden, en tevens van de manier waarop deze zich, wezenlijk anders, in de nieuwe verdragen voordoen. Eigenlijk hebben de particuliere ondernemingen, in het beginsel van de «niet-toepasselijk verklaring» der algemene beschikkingen veel gewonnen. Inderdaad de restrictieve interpretatie van de tekst van het E.G.K.S. Verdrag gaf wel aan de ondernemingen het recht het «détournement de pouvoir» tegen algemene beschikkingen in te roepen, maar liet hun weinig kans dit te kunnen «aantonen».

B. De Beroepen «in volle omvang».

Verschillende van de «recours de pleine juridiction» of — zoals ze in de Verdragen vertaald werden — «beroepen in volle omgang», werden in de loop van deze uiteenzetting reeds aangewezen en dan wel onder andere hoofdstukken. Dit wijst er eens te meer op welke moeilijkheden, elke poging tot classificatie stoot. Zo werden bv. het beroep ingeval van sanctie tegen een Staat; de verplichte consultatie van het Hof in geval van wijziging van het Verdrag; het beroep in geval van fundamentele en duurzame moeilijkheden in de economie van een land, reeds elders genoemd.

Een paar andere mogelijkheden van beroep, die uiteraard belangrijk zijn voor de werking van de instellingen en die juridisch ook interessant zijn, moeten hier nog vernoemd worden.

De burgerlijke verantwoordelijkheid van de E.G.K.S. en tevens haar quasi-delictuele verantwoordelijkheid werd door het Verdrag ten volle erkend, zowel voor het geval schade is ontstaan bij de uitvoering van dit Verdrag door een «dienstfout van de Gemeenschap» (artikel 40 al. 1) als voor «het geval de schade het gevolg is van een persoonlijke fout van een functionaris in de uitoefening zijner bediening» (artikel 40, al. 2).

Het begrip «dienstfout» is in het Verdrag niet omschreven. De rechtspraak zal er geleidelijk de inhoud van moeten bepalen. Blijkbaar is het nochtans niet voldoende dat een administratieve beslissing zou zijn vernietigd opdat er van «dienstfout» sprake zou zijn. Dit kunnen wij afleiden uit het samenlezen van de artikelen 34 en 40 van het Verdrag. Een voorbeeld van dienstfout wordt in het Verdrag zelf gegeven daar waar het recht tot schadevergoeding voor de ondernemingen wordt bepaald op grond van schending van het beroepsgeheim door de Hoge Autoriteit (artikel 47, al. 4). In haar rechtspraak heeft het Hof geoordeeld dat er dienstfout is die recht geeft op de schadeloosstelling, in geval een functionaris zijn arbeids-

contract niet vernieuwd ziet in voorwaarden die onregelmatig zijn ⁽¹⁰⁾.

Benevens de «dienstfout» is er ook de «persoonlijke fout van een functionaris». Deze is persoonlijk verantwoordelijk en gehouden de schade te herstellen. Is hij echter insolvent dan kan het Hof een «billijke schadevergoeding toekennen ten laste van de Gemeenschap». Deze actie staat open voor iedere «benadeelde partij», en het is van belang hierbij te onderlijnen dat hierdoor een toegang tot het Hof gegeven wordt, die niet beperkt is tot Regeringen, Instellingen, ondernemingen of groeperingen van ondernemingen.

De Verdragen van de Gemeenschappelijke Markt en Euratom geven eveneens de bevoegdheid aan het Hof in gedingen omtrent de contractuele en niet contractuele aansprakelijkheid van de Gemeenschap. De begrippen «dienstfout» en «personele fout» komen er echter niet meer in voor. Er wordt integendeel bepaald dat de «contractuele aansprakelijkheid», beheerst wordt door de wet welke op het betrokken contract van toepassing is, terwijl de «niet-contractuele aansprakelijkheid», «overeenkomstig de algemene beginselen welke de rechtstelsels der Leden-Staten *gemeen hebben* moet worden geoordeeld (artikel 215 G.M. en 188 G.A.). Het Hof zal in deze gevallen niet alleen het recht der Gemeenschap dat uit de Verdragen voortvloeit, moeten kennen, maar tevens de algemene geldende rechtsbeginselen in de zes landen moeten toetsen en bepalen in welke mate zij aan de Staten-leden gemeen zijn. Hieruit zou ook een interessante rechtspraak kunnen voortvloeien.

Tevens geeft dit ook een duidelijke aanwijzing omtrent de bronnen van het recht van de Gemeenschap. Men heeft in het kader van het E.G.K.S. Verdrag de vraag kunnen stellen of het Hof bij zijn interpretatie van het Verdrag en de toepassingsmaatregelen zich streng moet beperken tot de teksten zelf, ofwel of het bij zijn interpretatie beroep mocht doen op de algemene rechtsbeginselen.

Dit werd positief beantwoord, doordat het Verdrag zelf in bepaalde gevallen verwijst naar het Internationaal recht, of bv. in artikel 33 spreekt van «de bepalingen van het Verdrag of enige op de uitvoering ervan van betrekking hebbende rechtsregel». Trouwens het Verdrag zelf bevat zoveel begrippen, die niet nader omschreven zijn, dat de rechters in de toepassing ervan, de interpretatie moeten zoeken in de algemene rechtstheorie. Dit vraagstuk stelt zich bv. concreet bij de toepassing van de 4 rechtsgronden die het «excès de pouvoir» uitmaken en waarover wij zolang hebben moeten uitweiden. Blijkbaar uit het Franse administratieve recht in het Verdrag overgenomen, moet het Hof dan ook interpreteren overeenkomstig de rechtspraak van de Conseil d'Etat? Al heeft het Hof tot nu toe in het algemeen de Franse lijn gevolgd, toch komen reeds afwijkingen daarvan in de rechtspraak voor ⁽¹¹⁾.

Een andere vraag: de 4 middelen aangegeven zijnde, moeten deze dan ook een strikt individuele inhoud hebben, zonder dat er een mogelijkheid bestaat dat het ene begrip ook gedeeltelijk het andere zou dekken? Enerzijds zijn deze begrippen te nauw met elkaar verwant en anderzijds is het zeker dat zij ook een evolutie doormaken. Het is verder duidelijk dat de interpretatie van het Verdrag als een geheel, ook zal evolueren en beïnvloed zal worden door de ontwikkeling van de economische toestand en de ontwikkeling van de ideeën. Deze ontwikkeling zelf zal voortdurend lacunes in het Verdrag doen ontdekken, waaraan de praktijk een oplossing zal moeten geven.

De samenstelling van het Hof zelf, uit rechters die ieder hun ervaring en de vorming van hun eigen rechtswetenschap medebrengen, is op zichzelf een aanwijzing dat de rechtspraak van het Hof geïnspireerd zal worden door het nationale recht, en meer in het bijzonder door het administratieve recht. Ongetwijfeld zal hierdoor een wederzijdse verrijking ontstaan en zal de rechtspraak van het Hof uiteindelijk, een positieve bijdrage leveren tot de ontwikkeling van een gemeenschappelijk administratief recht. Op hun beurt zullen het nationaal recht en de rechtspraak beïnvloed worden door die van het Europese Hof.

3. Andere bevoegdheden.

Het korte bestek van deze uiteenzetting bedoelde niet — of kon ook niet bedoelen — volledig te zijn, maar wilde alleen de hoofdtrekken van de bevoegdheid van het Hof aanduiden. Andere bevoegdheden zijn bv. deze toegekend ingevolge een arbitragegeding in een namens of door de Gemeenschappen gesloten publiek- of privaatrechtelijke overeenkomst (artikel 42); of nog: deze die voortvloeien uit geschillen tussen de Gemeenschap en haar personeelsleden. Verder werd ook niet gewezen op zekere nieuwe bevoegdheden die het Hof toekomen uit de statuten van de investeringsbank (artikel 180 G.M.), of uit het Euratom Verdrag in verband met de verleende concessies of in verband met opgelegde sancties met het oog op te nemen zekerheidsmaatregelen, e.a. (artikel 144, artikel 12, artikel 83 E.A.).

Nochtans ware het aangewezen geweest volledig te zijn, daar de drie Verdragen in kwestie voorzien dat «alle geschillen» die ontstaan tussen de Gemeenschap en derden, en niet specifiek in de Verdragen voorzien, aan de nationale Rechter worden voorgelegd (artikel 40, al. 3 E.G.K.S. 183 G.M., 155 E.A.).

* * *

Besluit:

In de afgelopen vijf jaar werden bij het Hof 59 zaken ingediend. In 22 dezer heeft het een uitspraak gedaan daarbij de stelling van de Hoge Autoriteit aanvaardende of verwerpende, de conclusies van de Advocaat-generaal volgende of niet. Het Hof heeft haar taak in alle onafhankelijkheid uitgevoerd.

13 zaken werden tijdens de geschreven procedure door de klagende partij teruggetrokken, hetzij omdat intussen met de Hoge Autoriteit een accoord was bereikt, hetzij omdat de geschreven procedure de klagende partij op voldoende wijze had voorgelicht omtrent haar kansen tot welslagen van haar vordering. Ook in deze zaken heeft het Hof haar taak vervuld en is het nut van een uitvoerig geschreven procedure, die bij het Hof de mondelinge behandeling der zaak voorafgaat, gebleken.

16 zaken zijn thans voor het Hof hangende, waarvan 12 het stadium der mondelinge procedure hebben bereikt ⁽¹²⁾.

45 zaken hadden als hoofdobject de nietigverklaring van beslissingen van de Hoge Autoriteit.

10 zaken werden ingediend door de regeringen en 37 door ondernemingen en groeperingen van ondernemingen.

De variëteit van de objecten en ook van de klagers wijst er op dat rechthebbenden alleraard, bij het Hof «de eerbiediging van het recht der Gemeenschap» hebben gevorderd.

Practisch kan men zeggen dat de voornaamste beslissingen van de Hoge Autoriteit, nl. deze die de

meest verregaande inslag hebben op de economie van de deelnemende Staten of de belangen van de ondernemingen, aan het Hof werden onderworpen; zo bv.; de verplichte publicatie van de prijsbarema's, de prijzen van de belgische steenkolenmijnen; deze van het bassin de la Ruhr, du Nord et du Pas de Calais; de afschaffing van regeringsorganismen die door de Hoge Autoriteit als in strijd met het Verdrag werden verklaard; het regime der perequatie en het gebruik van de perequatiefondsen tussen de kolenmijnen; de Bergbaupremie in Duitsland; de reglementering van het schroot, enz... Dit zijn alle zeer belangrijke zaken die aanleiding hebben gegeven tot een uitvoerige procedure en ruim gemotiveerde arresten.

Maakt dit alles bijeen genomen « veel zaken uit » in het kader van de zeer bijzondere bevoegdheden aan het Hof toegewezen? Voor de nog zeer jonge Gemeenschap, waar alle beslissingen het voorwerp uitmaken van veel studie en consultatie, wier succes uiteindelijk afhangt van de « goodwill » van al haar onderdanen — zowel de regeringen als de individuen — zijn deze zaken een ware toetssteen geweest. Zij waren talrijk genoeg om te bewijzen dat het voorziene stelsel van rechtszekerheid werkelijk functioneert. Zij waren voldoende beperkt in aantal om te bewijzen dat de Hoge Autoriteit met inzicht en doorzicht haar taak en doel nastreeft.

De wijsheid en de voorzichtigheid waarvan de executieve organen der Gemeenschappen het bewijs moeten leveren, sluit zeker het dynamisme van hun werking niet uit, maar rechtvaardigt het vertrouwen dat de regeringen en de individuen hun moeten schenken.

Twee nieuwe Gemeenschappen zijn sinds begin januari in werking getreden. Binnenkort worden ook de leden van het « Cour unique » van de drie Gemeen-

schappen benoemd. Van dan af ook zal het « Europese Hof » in werking treden.

Het Hof van de E.G.K.S. en ook het toekomstige Hof der drie Gemeenschappen samen zijn een gedurfd en tegelijkertijd beredeneerde innovatie op rechtsgebied, doordat zij het concept zelf en de organisatie van onze traditionele nationale jurisdicties hebben overgeplaatst op het Europese plan en deze een uitgesproken federale inslag hebben gegeven.

Het Hof is de waarborg voor allen, dat het recht der Verdragen geëerbiedigd zal worden en bijgevolg dat de Europese integratie, voortgang zal maken, zoals de nationale parlementen ze gewild hebben, de weerbaarheid, de levensstandaard en de voorspoed van de bevolking ten bate.

ALBERT VAN HOUTTE,

Griffier van het Hof

Buitengewoon docent

aan de Universiteit te Leuven

- (1) Georges Scelle: Précis du droit des gens, Paris 1932, Bd. 1, S. 57.
- (2) W. Riphagen: De juridische structuur van de E.G.K.S. — Leiden 1955.
- (3) Ophuels C. F.: « Juristische Grundgedanken des Schumanplans ». Neue juristische Wochenschrift, 4 jg. Heft 8, 1951, S. 289.
- (4) von der Heydte (Freiherr) « Schumanplan und Völkerrecht » — Hamburg 1953.
- (5) Van Kleffens: La fédération fonctionnelle et l'expansion de sa jurisdiction soc. belge d'études et d'expansion. Bull. n° 157.
- (6) Verdross: Völkerrecht, 3 aufl. 1955, S. 281.
- (7) Schlochauer H. J.: « Die Rechtsnatur der E.G.K.S. ». — Festschrift H. Wehberg, Frankfurt 1956, S. 369.
- (8) Monaco R. « La Comita Sopranazionale nell'ordinamento internazionale ». — La Comita Internazionale, Jg VIII juli 1953, n° 3, blz. 441 - 459.
- (9) Zaak 8/54 en 10/54. Assoc. Utilisateurs Charbons du G. D. de Luxembourg t/H.A. — Jurispr. vol. 1, blz. 165 en volgende.
- (10) Zaak 1/55 Kergall t/Gemeenschappelijke Vergadering. — Jurispr. vol. 2, blz. 9 en volgende.
- (11) Zaak 8/55: Féd. Charbonnière de Belgique t/H.A. — Jurispr. vol. 2, blz. 199 en volgende.
- (12) Publieke audiënties op 11 februari 1958 en volgende dagen.

RECHTSPRAAK

HOF VAN CASSATIE

1e Kamer. — 31 mei 1957.

Eerste voorzitter: M. Wouters.

Raadsheer-Verslaggever: M. Belpaire.

Procureur-Generaal: M. Hayoit de Termicourt.

Advocaten: Mrs. Pirson en van Leynseele.

Naamloze vennootschap. — Bevoegdheid van de organen van een rechtspersoon beperkt tot rechtshandelingen, die vallen onder het voorwerp van de rechtspersoon.

Derden kunnen zich op een bepaling in de akte van oprichting beroepen waarbij de bedrijvigheid van de vennootschap tot bepaalde verrichtingen is beperkt.

2. Rechtstoestand van derden ten opzichte van overeenkomsten.

1. Naar luid van art. 2, laatste lid van de bij K.B. van 30 november 1935 gecoördineerde wetten op de vennootschappen is de naamloze vennootschap rechtspersoon.

Wat al de rechtshandelingen betreft, die door haar aard van rechtspersoon niet zijn uitgesloten, is de bekwaamheid van de rechtspersoon principieel de-

zelfde als die van de natuurlijke personen, indien de wet ze niet beperkt heeft. De rechtspersoon kan echter slechts handelen door middel van natuurlijke personen, zijn organen. Dezen handelen slechts in die hoedanigheid en vereenzelvigen zich bijgevolg met de rechtspersoon slechts voor zover zij binnen de perken van hun bevoegdheid blijven.

Wanneer de natuurlijke personen in naam van de vennootschap rechtshandelingen hebben verricht, die liggen buiten het voorwerp van de vennootschap, zijn zij buiten hun bevoegdheid gegaan en zijn die rechtshandelingen niet handelingen van de vennootschap.

Zo de akte van oprichting van de vennootschap, zoals zij gewijzigd is, de bedrijvigheid van de vennootschap tot bepaalde verrichtingen beperkt heeft, hebben derden ten opzichte van het vennootschapscontract het recht zich op die beperking te beroepen.

2. Zo naar luid van art. 1165 B.W. overeenkomsten slechts uitwerking hebben tussen de contracterende partijen en aan derden geen nadeel toebrengen en geen voordeel aanbrengen dan alleen in het geval voorzien bij art. 1121, wil dit zeggen, dat zij niet tot gevolg hebben de derden schuldenaars of schuldeisers te maken van de verbintenissen, welke zij doen ontstaan. Daaruit volgt niet, dat derden zich niet kun-

nen beroepen op het bestaan van die overeenkomsten of niet kunnen verplicht worden ze te erkennen.

N.V. Oversea Suppliers Ltd. t/ Vennootschap van Engels recht Gilbert MC Caul and Cy Ltd.

Gelet op het bestreden arrest, de 21ste februari 1956 door het Hof van beroep te Brussel gewezen;

Over het middel afgeleid uit de schending van de artikelen 6, 1108, 1123, 1124 en 1134 van het B.W., 1, 2, 9, 12, 13, 54 en 62 der wetten op de handelsvennootschappen bij koninklijk besluit van 30 november 1935 samengeschied, en 97 der Grondwet,

doordat het bestreden arrest, bij bevestiging van het vonnis waartegen beroep, de eisende naamloze vennootschap zonder rechten verklaart ten opzichte van de verweerster uit hoofde van de tussen partijen gesloten makelijovereenkomst, en bijgevolg haar vordering tot betaling van commissieloon op die overeenkomst gesteund afwijst, om de enkele reden dat deze vreemd is aan het statutair voorwerp van aanlegster, die bijgevolg de bekwaamheid niet had ze aan te gaan, en dat elke akte, die aan de verwezenlijking van het maatschappelijk voorwerp vreemd is, in rechten door een radicale en volstrekte krachteloosheid is aangedaan, welke zowel tegen de vennootschap als tegen de derden kan opgeworpen worden,

dan wanneer de naamloze vennootschap een van haar vennoten onderscheiden rechtspersoon is en in die hoedanigheid dezelfde bekwaamheid heeft als een natuurlijk persoon zo de wet deze niet beperkt heeft, en, dat zij, bij ontstentenis van een wet waarbij die bekwaamheid beperkt wordt, op geldige wijze ten aanzien van de verweerster met deze de overeenkomst heeft kunnen aangaan die als grondslag van haar vordering dient, niettegenstaande de omstandigheid dat die overeenkomst aan haar maatschappelijk voorwerp zou vreemd zijn, en dat verweerster, haar medecontractant, in elk geval, wegens die enkele omstandigheid, zich tegenover haar op de nietigheid van voormelde overeenkomst niet kon beroepen;

Overwegende dat het arrest vaststelt dat de door de eisende Belgische naamloze vennootschap tegen de verweerster ingestelde vordering strekt tot de betaling van een commissieloon dat verschuldigd was ten gevolge van een makelijverrichting die betrekking had op de invoer van goederen in België;

Dat het, zonder uit dien hoofde bestreden te worden, beslist dat dergelijke verrichting vreemd is aan het maatschappelijk voorwerp van de aanlegster, beperkt, ingevolge wijziging van haar statuten, tot de verrichtingen welke met de uitvoer van goederen verband houden;

Over het eerste onderdeel.

Overwegende dat, naar luid van artikel 2, laatste lid, der wetten op de handelsvennootschappen, samengeschied bij koninklijk besluit van 30 november 1935, de eisende vennootschap een rechtspersoon is;

Dat, wat al de rechtelijke akten betreft welke door haar aard van zedelijk wezen niet uitgesloten worden, haar bekwaamheid principieel dezelfde is als die van de natuurlijke personen indien de wet ze niet beperkt heeft;

Doch, overwegende dat het zedelijk wezen enkel handelen kan bij bemiddeling van natuurlijke personen, zijn organen;

Dat dezen slechts in die hoedanigheid handelen, en zich bijgevolg met het zedelijk wezen slechts vereenzelvigen indien ze binnen de perken van hun bevoegdheid blijven;

Overwegende dat, vermits de litigieuze verrichting vreemd is aan het voorwerp van de eisende vennootschap en dat de natuurlijke personen die ze in haar naam uitgevoerd hebben bijgevolg buiten hun bevoegdheid zijn gegaan, gezegde verrichtingen geen akte van de vennootschap is;

Dat het bestreden arrest mitsdien terecht beslist heeft dat die verrichting aan de eiseres geen enkel recht tegen verweerster heeft kunnen verlenen en onder meer de schuldvordering van het commissieloon waarvan ze tegen verweerster de betaling vordert;

Over het tweede onderdeel van het middel.

Overwegende dat, vermits de oprichtingsakte van de vennootschap, zoals ze gewijzigd werd, de bedrijvigheid van de eiseres tot verrichtingen van uitvoer beperkt heeft, de verweerster, hoewel derde ten opzichte van het vennootschapscontract, het recht heeft zich op die beperking te beroepen;

Overwegende, dat indien, naar luid van artikel 1165 B.W., de overeenkomsten slechts uitwerking hebben tussen de contracterende partijen, aan derden geen nadeel toebrengen en slechts tot hun voordeel strekken in het geval door artikel 1121 voorzien, dit wil zeggen dat ze niet tot gevolg hebben de derden schuldenaars of schuldeisers te maken van de verbintenissen welke ze tot stand brengen, daaruit niet volgt dat de derden zich niet kunnen beroepen op het bestaan van die overeenkomsten of niet kunnen verplicht worden ze te erkennen;

Overwegende dat de twee onderdelen van het middel naar recht falen;

Om die redenen,

Verwerpt de voorziening;

Veroordeelt de aanlegster tot de kosten.

HOF VAN CASSATIE

2e Kamer. — 25 februari 1957.

Voorzitter : M. Huybrechts.

Raadsheer-verslaggever : M. Delahaye.

Eerste Advocaat-generaal : M. Janssens de Bisthoven.

Wegverkeer. — Geen verplichte verbeurdverklaring van het voertuig bij vluchtmisdrijf. — Omvang van de verplichte verbeurdverklaring bij het besturen van een voertuig in staat van dronkenschap.

Door te bepalen dat het eerste lid van art. 43 W.v.S. niet toepasselijk is op de overtredingen van politie-verordeningen betreffende het verkeer heeft de wet van 1 augustus 1899 een algemene grondregel ingevoerd, krachtens dewelke in afwijking van art. 100 W.v.S. elke verplichte toepassing van verbeurdverklaring inzake verkeersmisdrijven werd uitgesloten.

Zo de wet van 1 augustus 1924, houdende wijziging en aanvulling van de wet van 1 augustus 1899, welke twee onderscheiden misdrijven instelt, het ene tot bestraffing van de bestuurder, die, wetende dat zijn voertuig een ongeval heeft veroorzaakt, de vlucht neemt om zich aan de nodige vaststellingen te onttrekken, het tweede tot betegeling van de daad van de bestuurder, die ondanks een opgelopen vervallenverklaring van het recht een voertuig te besturen, niettemin een voertuig bestuurt, tot be-

straffing van het tweede misdrijf een facultatieve straf van verbeurdverklaring voorziet, blijkt uit de wordingsgeschiedenis van deze wetsbepaling, dat deze straf werd ingevoerd met bedoeling de bestraffing van dit tweede misdrijf alleen te verscherpen.

Hieruit volgt dat, waar de wetgever zich ervan heeft onthouden tot beteugeling van het vluchtmisdrijf eveneens de straf van verbeurdverklaring te voorzien, hij bedoeld heeft ten aanzien van dit misdrijf niet af te wijken van de algemene grondregel van niet-toepasselijkheid van de straf van verplichte verbeurdverklaring inzake verkeersmisdrijven.

Krachtens art. 10/3° van het wetsbesluit van 14 november 1939 is de rechter verplicht wegens elke inbreuk op art. 3 van dit wetsbesluit de ontzetting van het recht om een voertuig of een luchtschip te besturen of een rijder te geleiden, uit te spreken voor de duur, welke dit wetsvoorschrift bepaalt.

Door de ontzetting te beperken tot het recht enig voertuig te besturen, heeft het bestreden vonnis de artt. 3 en 10 van het wetsbesluit van 14 november 1939 geschonden.

Procureur des Konings te Kortrijk t/ Dewaele M.

Gelet op het bestreden vonnis, op 22 november 1956 door de correctionele rechtbank te Kortrijk in hoger beroep gewezen;

Over het middel, schending van de artikelen 42 en 43 van het strafwetboek, doordat het bestreden vonnis beslist dat het autovoertuig van verweerder niet kan beschouwd worden als hebbend gediend om het vluchtmisdrijf, wegens hetwelk hij veroordeeld wordt, te plegen, vermits dit misdrijf in een verzuim bestaat en een verzuim niet uitgevoerd wordt door gebruik te maken van een zaak, een voorwerp of tuig en diensgevolge weigert de verbeurdverklaring van het voertuig uit te spreken dan wanneer het vluchtmisdrijf bestaat in een vrijwillige en opzettelijke daad, die kan gepleegd worden door middel of met behulp van een voertuig en dan wanneer ten aanzien van het vluchtmisdrijf de algemene regelen van de artikelen 42 en 43 van het strafwetboek gelden en de bijzondere verbeurdverklaring dient uitgesproken te worden;

Overwegende dat, door te bepalen dat het eerste alinea van artikel 43 van het strafwetboek niet toepasselijk is op de overtredingen van de politieverordeningen betreffende het verkeer, de wet van 1 augustus 1899 een algemene grondregel heeft ingevoerd naar dewelke, bij afwijking van artikel 100 van het strafwetboek, om het even welke verplichtende toepassing van verbeurdverklaring in zake verkeersmisdrijven werd uitgesloten;

Overwegende dat, indien de wet van 1 augustus 1924, houdende wijziging en aanvulling van de wet van 1 augustus 1899, welke twee onderscheidene misdrijven instelt, het ene tot bestraffing van de bestuurder die, wetende dat zijn voertuig een ongeval heeft veroorzaakt, de vlucht neemt om zich aan de nodige vaststellingen te onttrekken, het tweede tot beteugeling van de handeling van de bestuurder, die, spijs een opgelopen vervallenverklaring van het recht een voertuig te besturen, een voertuig bestuurt, tot bestraffing van het tweede misdrijf een facultatieve straf van verbeurdverklaring voorziet, uit de voorbereidende werkzaamheden, en namelijk uit het verslag van de commissie van de Senaat, blijkt dat deze straf werd ingevoerd met bedoeling de bestraffing van dit tweede misdrijf alleen te verscherpen;

Overwegende dat daaruit volgt dat waar de wetgever zich heeft onthouden tot beteugeling van het feit de vlucht te nemen hetwelk hij door dezelfde wet tot een misdrijf maakt, eveneens de straf van verbeurdverklaring te voorzien, hij bedoeld heeft omtrent dit misdrijf niet af te wijken van de algemene grondregel van niet-toepasselijkheid van de straf van verplichtende verbeurdverklaring in zake verkeersmisdrijven;

Overwegende dienvolgens dat de bestreden beslissing, welke ook de waarde van haar motieven zij, wetelijk gerechtvaardigd is;

Dat het middel naar recht faalt;

Over het middel van ambtswege: schending van de artikelen 3 en 10 van de besluitwet van 14 november 1939, doordat het bestreden vonnis, na verweerder veroordeeld te hebben wegens de telastlegging C om bevonden te zijn geweest in staat van dronkenschap, een voertuig besturende of een rijder geleidende of een andere bezigheid verrichtende welke voorzichtigheid of bijzondere voorzorgen vereist, ten einde gevaar te vermijden voor hemzelf of voor anderen, hem ontzet van het recht welkdanig voertuig te besturen gedurende een termijn van vijftien dagen:

Overwegende dat verweerder benevens een misdrijf tegen de wegcode (telastlegging A) vervolgd werd wegens vluchtmisdrijf (telastlegging B) en het besturen van een voertuig in staat van dronkenschap (telastlegging C);

Overwegende dat het bestreden vonnis verweerder, benevens de hoofdstraffen, ontzet van het recht welkdanig voertuig te besturen gedurende een termijn van vijftien dagen; dat de beslissing, alhoewel ze de inbreuk waarvoor die ontzetting uitgesproken werd niet nader bepaalt, moet geïnterpreteerd worden als zijnde uitgesproken wegens de telastlegging C vermits de straf van ontzetting een voertuig te besturen facultatief is in geval van veroordeling wegens feiten A en B (wet van 1 augustus 1924, artikel 3) terwijl deze straf een noodzakelijk gevolg is van de wegens het feit C opgelopen hoofdstraf (besluitwet van 14 november 1939, artikel 10);

Overwegende dat de rechter, overeenkomstig artikel 10, 3°, van de besluitwet van 14 november 1939, wegens elke inbreuk op artikel 3 van genoemde besluitwet, verplichtend de ontzetting van het recht om een voertuig of een luchtschip te besturen of een rijder te geleiden moet uitspreken voor de duur welke deze wetsbepaling voorziet;

Overwegende dat het bestreden vonnis, door de ontzetting te beperken tot het recht welkdanig voertuig te besturen de in het middel aangeduide wetsbepalingen schendt;

En overwegende, ten opzichte van de telastleggingen A en B, dat de substantiële of op straf van nietigheid voorgeschreven rechtsvormen werden nageleefd en dat de beslissing overeenkomstig de wet is;

Om deze redenen:

Verbreekt het bestreden vonnis in zover het uitspraak doet over de telastlegging C en over de kosten; verwerpt de voorziening voor het overige;

Zegt dat melding van onderhavig arrest zal gedaan worden op de kant van de gedeeltelijk vernietigde beslissing;

Verwijst de aldus beperkte zaak naar de correctionele rechtbank te Ieper, zetelende in hoger beroep;

Veroordeelt verweerder tot een derde der kosten, laat de overige twee derden ten laste van de Staat.

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

3e Kamer. — 21 februari 1958.

Voorzitter : M. Naulaerts.

Raadsheren : M.M. Terlinck en Caron.

Substituut van de Procureur-generaal : M. De Tournay

Advocaten : Mrs. De Smedt en Le Paige.

Echtscheiding. — Geen uitspraak van de rechtbank over de hoede van een uit het huwelijk geboren kind. — Bevoegdheid van de voorzitter in kortgeding.

De hoede van het kind komt niet krachtens art. 302 van rechtswege toe aan de echtgenoot, op wiens vordering de echtscheiding is uitgesproken.

Wanneer de rechtbank, die de echtscheiding toelaat, zich niet heeft uitgesproken over de hoede van het kind bij gebrek aan conclusie op dit punt, bekomt de partij, op wier vordering de echtscheiding is toegewezen niet automatisch de hoede; zij moet de rechtbank daarom verzoeken, daar zowel de familie als het openbaar ministerie in de gelegenheid moet worden gesteld daaromtrent hun mening te uiten.

Krachtens art. 268 B.W. is de voorzitter in kortgeding bevoegd alle voorlopige maatregelen te bevelen, waaromtrent de rechter nog niet definitief kan beslissen.

Verbeeck t/ Sweerman.

Gezien het beroep betekend op 8 mei 1957 tegen het bevel van de Voorzitter der Rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen, de dato 12 april 1957;

Gezien de schriftelijke conclusiën der partijen;

Overwegende dat het beroep regelmatig is naar vorm en tijd en de ontvankelijkheid ervan niet wordt betwist;

Overwegende dat de eis door appellante ingeleid ertoe strekt tijdens de procedure in echtscheiding hangende tussen partijen, de hoede te bekomen van het minderjarig kind gesproten uit het huwelijk van partijen en tevens een onderhoudsgeld ten behoeve van dit kind;

Overwegende dat de eerste rechter zich onbevoegd verklaarde daar partijen reeds gescheiden zijn ingevolge een vonnis van de rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen de dato 25 januari 1956 dat voor overschrijving werd betekend aan de Officier van de burgerlijke stand op 23 mei 1956;

Overwegende dat dit vonnis van 25 januari 1956 de echtscheiding toeliet ten laste van appellante wegens overspel; dat dit vonnis niet beslist over de hoede van het kind uit het huwelijk gesproten;

Overwegende dat appellante op 7 juli 1955 eveneens een eis tot echtscheiding had ingeleid, en dat deze eis nog hangende is voor bedoelde rechtbank; dat in haar tussenvonnis van 10 oktober 1957 deze rechtsmacht beslist heeft de beslissing nopens de definitieve hoede over het kind op te schorsen tot bij de beslissing ten gronde;

Overwegende dat geïntimeerde ten onrechte artikel 302 van het Burgerlijk wetboek inroept om te beweren dat de hoede van het kind hem van rechtswege toekomt; dat inderdaad, wanneer de rechtbank die de echtscheiding toelaat, zich niet heeft uitgesproken

nopens de hoede der kinderen bij gebrek aan conclusie op dit punt de partij die de echtscheiding bekomt de hoede over de kinderen niet verkrijgt; zij moet dit aan de rechtbank vragen daar zowel de familie als het openbaar ministerie in de gelegenheid moeten gesteld worden tussen te komen (Kortrijk 10 oktober 1952, Pas. 1953, III n° 39);

Overwegende dat ingevolge artikel 268 van het Burgerlijk wetboek de voorzitter in kortgeding bevoegd is om alle voorlopige maatregelen waarover de rechter ten gronde nog niet definitief kan beslissen, te treffen;

dat weliswaar door de overschrijving de echtscheiding een hele reeks van deze maatregelen niet meer kunnen genomen worden en wel deze voortvloeiende uit de verplichtingen jegens elkaar, maar dat al de andere, waarover nog niet door het voortzetten van procedure definitief kan beslist worden, door de voorzitter zo nodig voorlopig dienen geregeld te worden;

Overwegende dat in het huidig geval de rechter ten gronde zijn beslissing heeft opgeschorst zodat de voorlopige toestand van het kind der partijen dient geregeld evenals de tussenkomst van geïntimeerde in de kosten van opvoeding en onderhoud van dat kind; dat de eerste rechter dan ook bevoegd was om van de eis van appellante te kennen;

Overwegende ten gronde, dat het meerder belang van het kind vergt dat het aan appellante wordt toevertrouwd waar het tot hiertoe gebleven is; dat in acht genomen de inkomsten van beide partijen de bijdrage van geïntimeerde in de kosten van opvoeding en onderhoud billijk kan vastgesteld worden op de hierna bepaalde som;

Om deze redenen.

Het Hof, rechtdoende op tegenspraak;

Gezien het artikel 24 der wet van 15 juni 1935;

Alle andere conclusies van de hand wijzende;

Gehoord de Heer Verhoeven, Substituut procureur Generaal, in zijn advies in openbare zitting gegeven;

Ontvangt het beroep, verklaart het gegrond, doet te niet het bestreden bevel en opnieuw rechtdoende;

Zegt dat de eerste rechter bevoegd was om van de eis te kennen; de zaak tot zich trekkende vermits zij in staat is om ten gronde te worden beslecht;

Verklaart de eis ontvankelijk en gedeeltelijk gegrond;

Zegt dat de hoede over het gemeenschappelijk kind aan appellante wordt toevertrouwd; behoudt aan geïntimeerde een recht van bezoek voor;

Veroordeelt geïntimeerde om aan appellante te betalen als bijdrage in de kosten van opvoeding en onderhoud van bedoeld kind de som van 750 frank per maand, betaalbaar per maand en op voorhand ten huize van appellante;

Behoudt de kosten van eerste aanleg voor en verwijst geïntimeerde in de kosten van beroep.

VLAAMSE JURISTEN,

Abonneert U op

RECHTSKUNDIG WEEKBLAD

HOF VAN BEROEP TE GENT

1e Kamer. — 8 juni 1957.

Voorzitter : M. Bossaert.

Raadsheren : M.M. Verougstraete en De Vreese.

Advocaat-Generaal : M. Matthys.

Advocaten : Mrs. Lagae en Bayart (Brussel).

1. **Gemeente. — Bevoegdheid van de hoofdcommissaris van politie om een huis te doen bewaken.**
2. **Onrechtmatige daad. — Oorzakelijk verband tussen daad en schade.**

1. *Een hoofdcommissaris van politie in een grote stad is bevoegd een huis te doen bewaken.*

Gewis is de bijzondere bewaking van het huis van een burger een preventieve maatregel van louter administratieve aard.

In principe is alleen de burgemeester bevoegd administratieve maatregelen te bevelen; rekening moet echter gehouden worden met het feit, dat het in een belangrijke stad onmogelijk is van de burgemeester te eisen, dat hij in persoon de gewone maatregelen van administratieve politie treft of speciaal beveelt.

De hoofdcommissaris van politie moet geacht worden opdracht te hebben gekregen om gewone maatregelen, zoals de tijdelijke bewaking van een huis, te bevelen.

2. *Voor de aansprakelijkheid krachtens de artikelen 1382-1383 B.W. is niet vereist, dat de schuld de enige of zelfs de onmiddellijke oorzaak van de schade is; opdat een foutieve daad de aansprakelijkheid met zich zal brengen van de dader is het vereist maar ook voldoende dat tussen die raad en de schade een verband bestaat, dat een karakter van noodwendigheid vertoont, onverschillig of de fout de schade rechtstreeks of onrechtstreeks heeft veroorzaakt; de verantwoordelijkheid treedt in, zodra de schade, zoals deze zich heeft voorgedaan, niet zonder deze fout zou zijn ontstaan.*

Stad Gent t./ Fransen.

Advies O.M.

De Stad Gent heeft binnen de wettelijke termijn, in regelmatige vorm, en ontvankelijk beroep ingesteld tegen een vonnis op tegenspraak gewezen door de rechtbank van eerste aanleg te Gent op 24 mei 1954, beslissing waarbij de Stad Gent aansprakelijk verklaard werd voor de schade door oorspronkelijke aanlegger, Dr Fransen, ondergaan, en door hem geschat op 491.705,55 frank, naar aanleiding van de ontploffing op 19 augustus 1948 om 0.30 uur van een springtuig, dat, naar luid van het verslag van deskundigen, prof. Huybrechts, in de nacht van 18 tot 19 augustus 1948, op de buitengordel van het rechter venster van de tussenverdieping van het huis van geïntimeerde, Parklaan, n° 20, te Gent, door een tot nog toe onbekend gebleven dader gelegd werd.

Zoals het aangevochten vonnis vaststelt, valt het niet te betwisten dat waar, naar aanleiding van een naamloze dreigbrief die Dr Fransen ontvangen en aan de heer Procureur des Konings te Gent had medege-deeld, deze magistraat, bij schriftelijke opdracht n° 12543 van 12 augustus 1948, de B.O.B. van het rijkswachtdistrict Gent niet alleen met een bescheiden onderzoek gelast had, doch tevens, zijn bevoegdheid echter te buiten gaande, dezelfde dienst verzocht had

bewaking uit te oefenen in samenwerking met de stedelijke politie laatstvermeld politiekorps, waarvan de officieren en agenten de organen zijn van de stad Gent, deze opdracht van praeventieve aard, en derhalve van administratieve politie, impliciet aanvaard had, vermits, te rekenen van 13 augustus 1948 tot op het ogenblik van de schadelijke ontploffing, een onafgebroken bewaking uitgeoefend werd aan het huis Parklaan n° 20, bewaking afwisselend gedaan door agenten der plaatselijke politie in burgerkledij op onpare data, en door rijkswachters in politiek op pare data, en zulks bij dag en bij nacht, met aflossingen ter plaats (zie P.V. n° 782, dd. 19 augustus 1948 van adjunct-politiekommissaris De Wolf der 9° politiewijk te Gent). Waar, naar aanleiding van deze schikkingen, de bewakingsdienst, kort vóór en op het ogenblik der ontploffing, verzekerd was door twee politieagenten der stad Gent, wjl, gedurende bedoelde nacht te rekenen van 21 uur, ook binnen het huis van Dr Fransen een bewaking uitgeoefend werd door twee rijkswachters in uniform (zie zelfde P.V.), wordt thans door de stad Gent voorgehouden dat haar hoofdpolitiekommissaris, wanneer hij door het inrichten en coördineren van deze praeventieve bewakingsdienst deze bewaking impliciet op zich genomen had, zijn bevoegdheden of machten te buiten is gegaan, daar hij, onder oogpunt van taken van administratieve politie, enkel rechtsgeldige bevelen of onderrichtingen te ontvangen had van de burgemeester. De hoofdpolitiekommissaris zou aldus de perken van zijn wettelijke opdrachten en machten hebben overschreden, zodat de publieke rechtspersoon of het openbaar bestuur, waarvan deze politieofficier en zijn ondergeschikte officieren en medewerkers de organen zijn, niet aansprakelijk zou kunnen gesteld worden voor de schadelijke gevolgen van de door deze organen in dergelijke omstandigheden gepleegde verkeerde, gebrekkige, in één woord foutieve uitvoering van hogerbedoelde bewakingsdienst.

In verband met het principe vastgesteld in artikel 127 van de gemeentewet, valt het natuurlijk niet te betwisten dat de hoofdpolitiekommissaris, net zoals, en in dezelfde mate als de andere politiekommissarissen, o.m. tot opdracht heeft bijstand te verlenen aan de burgemeester bij de uitoefening der administratieve politie.

Evenmin betwistbaar is het dat de hoofdpolitiekommissaris, meer bepaald bevoegd om de taken van administratieve politie tussen de verschillende politiekommissarissen te leiden, te verdelen en te centraliseren daartoe onder het gezag staat van de burgemeester (zie o.m. De Tollenaere, « Nouveau commentaire de la loi communale », B. TT, n° 985, laatste alinea). Het is evenwel een vaststaand feit, hetwelk dagelijks in de praktijk door tal van voorbeelden kan worden geïllustreerd, dat, ten huidige dage, in een belangrijke stad zoals Gent, het volstrekt onmogelijk geworden is te eisen dat de menigvuldige alledaagse of gewone maatregelen van administratieve politie zoals zij door artikel 3 van titel XI der wet van 16-24 augustus 1790 aan de waakzaamheid van het gemeentebestuur worden toevertrouwd, en o.m. deze die nodig of nuttig zijn ofwel gepast blijken om de veiligheid van de burgers en hun eigendommen te verzekeren, allen zouden getroffen worden door, ofwel op speciaal bevel of mits bijzondere machtiging van de burgemeester in persoon, en, bij ontstentenis hiervan, ofwel waar zij enkel zouden te wijten zijn aan het initiatief van degenen die de burgemeester in bedoelde taken bijstaan, daarom zouden moeten beschouwd worden als machtsoverschrijdingen.

Het onredelijke van een dergelijke opvatting in het dagelijks beleid van een dichtbevolkte en uitgebreide

stad dient amper te worden onderstreept; het ligt werkelijk voor de hand dat, gelet trouwens op de afwezigheid van elke wettelijke bepaling, niettemin inzake opdrachten van administratieve politie, de perken van het initiatief dienaangaande overgelaten aan de hoofdpolitiekommissaris en aan de politiekommissarissen rechtstreeks in verhouding staan met het kenmerk en de draagwijdte van deze opdrachten en met de aard der omstandigheden waarop ze betrekking hebben.

In dat verband wil het ons voorkomen dat het nemen van de beslissing, of het impliciet aanvaarden van het verzoek, het huis van een burger te bewaken ten einde te verhinderen dat dit goed zou worden vernield of beschadigd, op zichzelf in een belangrijke stad zoals Gent, niet kan worden beschouwd als een uitzonderlijke of een buitengewone maatregel, die enkel zou kunnen getroffen worden door de burgemeester zelf, of mits zijn persoonlijke machtiging.

In de mate waarin men deze aangelegenheid objectief blijft opvatten, en haar beoordeling vrij blijft van elke beschouwing getrokken uit de latere gebeurtenissen en hiermede gepaard gaande redenering « a posteriori », dient m.i. de hoofdpolitiekommissaris, wanneer hij dergelijke praeventieve maatregel neemt, vermoed te worden te handelen in overeenstemming met de burgemeester (Sic, R.P.D.B., Tw. Commune, n° 1978, in fine), omdat zulkdanige beslissing nu juist principieel in de normale lijn ligt van deze die de burgemeester, in dezelfde omstandigheden en op dezelfde wijze zou hebben getroffen, ten ware het tegenbewijs hiervan zou blijken uit andersluidende of strijdige onderrichtingen van de burgemeester; tegenbewijs dat, in zake, tot nog toe niet geleverd werd.

Wel integendeel, de tuchtsanctie die aan de politieagent der stad Gent opgelegd werd omdat hij gedurende de bewaking impliciet gelast door de hoofdpolitiekommissaris, blijkt gegeven had van nalatigheid of tekortkomingen, wijst op zichzelf er zeer duidelijk op dat dit bevel van de hoofdpolitiekommissaris binnen de perken lag van de praeventieve maatregelen die deze officier der administratieve politie doorgaans en normaal mocht treffen, zonder voorafgaande uitdrukkelijke machtiging van de burgemeester, zoniet zou het gemeentebestuur der stad Antwerpen dergelijke tuchtsanctie niet hebben opgelegd, noch hebben kunnen opleggen.

Wij zijn dan ook de mening toegedaan dat, in onderhavig geval, de hoofdpolitiekommissaris en derhalve al de andere organen van appellante die aan de uitwendige bewaking uitgeoefend over het huis van Dr. Fransen hebben deelgenomen, een daad hebben verricht, die niet enkel rechtstreeks in verband stond met hun ambt en werkkring van administratieve politie, maar ook door deze organen diende te worden verricht, op een ogenblik waarop zij, uit reden van hun ambt of opdracht, de macht of de plicht hadden deze daad te voltrekken.

Derhalve, indien, onder dergelijke voorwaarden en in zulkdanige omstandigheden, een dezer organen zijn opdracht verkeerd heeft uitgevoerd of bepaald slecht heeft volbracht, derwijze dat hierdoor schade veroorzaakt werd aan een derde, is het openbaar bestuur doorheen de persoon van dit orgaan waarmede het zich vereenzelvigt, rechtstreeks aansprakelijk, op grond van de artikelen 1382-1383 B.W.

Welnu, in onderhavig geval, staat het vast dat, bij de uitoefening van de bewaking over het huis van Dr. Fransen, gedurende de nacht van 18 tot 19 augustus 1948, de daartoe in het bijzonder aangestelde politieagenten Boone en Eggermont deze bewakingsopdracht

gebrekkelig hebben verzekerd, vermits, naar luid van hun eigen verklaringen, zij zich schuil hielden in een garagepoort van waar zij geen uitzicht hadden op de Parklaan.

Door deze blijkbare nalatigheid hebben de organen van de stad Gent het rechtmatig vertrouwen dat in haar openbare diensten — nl. de politie — door de gebruikers van deze diensten over het algemeen en door geïntimeerde in het bijzonder mocht gesteld worden, verschalkt of minstens in hun rechtmatige verwachtingen ontgoocheld. Het lijdt geen twijfel dat dergelijke gedragingen een fout uitmaken (zie o.m. de rechtspraak aan door J. Dabin en A. Lagasse in R.C.J.B., Examen de jurisprudence (1951 tot 1955), n° 20, blz. 224 en 225), en zulks, afgezien van elk contractueel recht of van elk administratief recht betreffende de uitvoering van een bestuurlijke beslissing, waaraan trouwens het voorwerp en de rechtsgrond van de vordering van geïntimeerde volkomen vreemd zijn, vermits deze vordering uitsluitend gegrond is op de krenking van het eigendomsrecht van geïntimeerde door een onrechtmatige daad, waarmede de schending van dit patrimoniaal recht in rechtstreeks verband staat.

Inderdaad, dit oorzakelijkheidsverband tussen bedoelde schuld en de principieel door de ontploffing veroorzaakte en vaststaande schade kan m.i. « in casu » bezwaarlijk in twijfel getrokken worden, zo men, naar luid van de geldende rechtspraak, aanneemt dat dit oorzakelijkheidsverband niet vereist dat de schuld de enige, of zelfs de onmiddellijke, oorzaak van de schade zou zijn, maar dat de schade, zoals deze zich heeft voorgedaan, niet zou verwezenlijkt zijn, ware die schuld niet gepleegd. (Zie o.m.: Verbreking, 12 juli 1951, Pas. 1951, I, 785; Verbreking, 10 november 1952, Pas. 1953, I, 141; R.G.A.R. 1953, 5234 en noot J.F.; Verbreking, 5 maart 1953, Pas. 1953, I, 516; J.T. 1953, 514 en noot Boland; Verbreking, 22 oktober 1953, Pas. 1954, I, 139; Verbreking, 12 april 1954, Pas. 1954, I, 710; Verbreking, 22 oktober 1954, Pas. 1955, I, 149.)

In dat verband, verstrekken de dossiers van partijen volgende gegevens:

1) het springtuig dat tot ontploffing kwam om 0.30 uur, werd geplaatst op de arduinen dorpel van het rechter buitenvenster der tussenverdieping, uitgaand op de Parklaan, op 2,10 meters hoogte boven het voetpad; naar luid van het deskundig verslag (blz. 9 en 10), is het nagenoeg uitgesloten dat het tuig geplaatst werd tussen de rolhuizen en het venster;

2) de lading van het springtuig moest nagenoeg overeenstemmen met de omvang van een kist van 50 sigaren, waarvan de hoogte evenwel niet kon bepaald worden;

3) een tijdaansteker heeft aan de dader de mogelijkheid gelaten zich gedurende een zekere tijd vóór de ontploffing te verwijderen, en, dienaangaande, doet de eerste rechter oordeelkundig opmerken dat het als onaanneembaar voorkomt dat de dader de kans om de bom te ontdekken nutteloos en onredelijk zou verhoogd hebben door een langdurige vertraging tussen het plaatsen van het tuig en het voor hem min of meer voorzienbare ogenblik van het losbranden;

4) bij het aanvangen van hun bewaking binnen het huis van Dr. Fransen, omstreeks 22 uur, toen tegelijkertijd de politieagenten Boone en Eggermont hun bewaking buiten het huis, in de Parklaan, aanvingen, hebben de rijkswachters Van Den Meersschaut en Van Reybroeck niets verdachts op de vensterbanken noch langs buiten, noch langs binnen opgemerkt (P.V. n° 782, P¹ Gent, 9^e Wijk, dd. 19 augustus 1948, blz. 6).

Weliswaar, na de pleidooien vóór het Hof (22 december 1956), heeft appellante, door tussenkomst van een van haar politieofficiëren, rijkswachter Van Den Meersschaut, thans op pensioen gesteld, opnieuw doen ondervragen, en zulks op 15 januari 1957, hetzij acht jaar en vijf maanden na de feiten. Nopens deze ondervraging, verricht door een orgaan van appellante, meer bepaald van een dienst waarvan de agenten in het gedrang staan, en buiten elke tussenkomst van de gerechtelijke overheden, dan wanneer de feiten een misdaad betreffen waarvan de openbare vordering door verjaring nog niet vervallen is, wensen wij uitdrukkelijk voorbehoud te maken, want het bestuurlijk verslag, dat deze ondervraging omvat, en trouwens aanleiding gaf tot een heropening der debatten, is ten slotte een titel die de stad Gent aan zichzelf verschaft.

Evenwel, uit de verklaringen die voornoemde rijkswachter thans heeft afgelegd, blijkt dat de rijkswachters, vooraleer zij, op bedoelde plaats, datum en uur, hun bewaking hebben aangevangen, naar de vensterdorpels van de tussenverdieping hebben gekeken zonder deze echter aan een meer nauwkeurig onderzoek te onderwerpen door het openen van het venster of het ophalen van de rolluiken. Zij hebben niets ongewoons bemerkt, zodat rijkswachter Van Der Meersschaut kan bevestigen dat er zeker geen pak van grote omvang op die vensterdorpels kan hebben gelegen, zoniet zou zulks beslist de aandacht van beide rijkswachters hebben gevestigd.

Zelfs mits inachtneming van de vermoedelijke omvang van het springtuig, laten deze verklaringen m.i. niet toe aan te nemen dat het springtuig reeds buiten op de rechter vensterbank van de tussenverdieping lag toen de rijkswachters naar die vensterdorpels « hebben gekeken », zodat de meer waarschijnlijke stelling van het plaatsen van de bom door een snel voorbijgaande voetganger, na 24 uur en vóór 0.30 uur, dient te worden bijgetreden.

Het is nu juist gedurende deze tijdspanne dat de politieagenten Boone en Eggermont, naar hun eigen bekentenissen, hun bewaking buiten het huis, in de Parklaan, op zulkdanige gebrekkige wijze hebben uitgevoerd dat zij aldus aan de dader rechtstreeks gelegenheid hebben kunnen geven het springtuig buiten op de vensterdorpel te leggen en zich snel te verwijderen.

Waren de organen van appellante bestendig in de onmiddellijke nabijheid van het huis gebleven en hadden zij hun toezicht uitgeoefend zoals het normaal behoorde voor politieagenten met dergelijke bewaking in het bijzonder belast, zo zou de dader in de onmogelijkheid hebben verkeerd het springtuig te plaatsen waar het tot ontploffing kwam, en zou derhalve de schade zich niet hebben voorgedaan zoals ze verwezenlijkt werd. Het oorzakelijkheidsverband tussen schuld en schade staat, naar ons oordeel, dus vast.

Op grond van al de hierboven samengevatte beschouwingen, menen wij dan ook te mogen besluiten tot de aansprakelijkheid van de stad Gent, en tot de afwijzing van haar beroep als zijnde niet gegrond.

Gent, 30 maart 1957

(get.) J. Matthijs.

Arrest

Gezien de stukken, o.m. het vonnis tussen partijen op tegenspraak gewezen door de Rechtbank van eerste aanleg te Gent, op 24 mei 1954;

Overwegende dat het hoger beroep tijdig en regelmatig werd ingesteld;

Overwegende dat appellante zich gegriefd acht door dat de eerste rechter haar verantwoordelijk verklaarde voor de schadelijke gevolgen van een bomaanslag gepleegd in de nacht van 18 tot 19 augustus 1948 tegen het huis van geïntimeerde;

Overwegende dat appellante staande houdt dat haar verantwoordelijkheid niet in het gedrang kan komen omdat, hoewel zij een speciale bewaking van het huis had ingericht, zij daartoe niet verplicht was en omdat geïntimeerde, die geen recht had op die bewaking, niet kan klagen over de schending van een recht;

Overwegende dat appellante inderdaad niet verplicht was het huis van geïntimeerde speciaal te bewaken; dat ten andere de vordering niet gesteund is op een contractueel recht, noch op een administratief recht, doch op een quasi-delikt, nl. de grove nalatigheid waaraan de twee politieagenten zich hebben plichtig gemaakt in de uitoefening van de hun opgelegde bewakingsdienst;

Overwegende dat eens appellante, naar aanleiding van een naamloze dreigbrief gericht aan geïntimeerde, beslist had in samenwerking met de Rijkswacht een onafgebroken bewaking uit te oefenen aan het huis van Dr Fransen, Parklaan n° 20, zij niet vermocht het rechtmatig vertrouwen van geïntimeerde, die op de hoogte was van de getroffen maatregelen, te bedriegen; dat geïntimeerde er wel degelijk recht op had in dit vertrouwen niet bedrogen te worden;

dat het dit recht is dat appellante heeft gekrenkt;

dat geen enkel rechtsbeginsel een onderscheid maakt tussen de gevallen waarin de administratieve beslissing één enkele burger aanbelangt of de algemeenheid der burgers, waarin de tussenkomst van een openbare dienst bezoldigd is of niet;

dat de administratieve beslissing overigens ter zake een reeks burgers aanbelangde: nl. ook de andere bewoners van de Parklaan;

dat een bomaanslag immers van aard is ook aan de nabije huizen schade te berokkenen, zoals overigens in feite is gebeurd;

Overwegende dat appellante vergeefs aanvoert dat de hoofdpolitiecommissaris die de besproken besproken beslissing heeft genomen de perken van zijn bevoegdheid te buiten is gegaan;

dat gewis de bijzondere bewaking van het huis van geïntimeerde een preventieve maatregel was, van louter administratieve aard;

dat principieel alleen de burgemeester bevoegd is om administratieve maatregelen te bevelen; dat echter rekening dient gehouden met het feit dat in een belangrijke stad zoals Gent, het totaal onmogelijk is dat de gewone maatregelen van administratieve politie door de burgemeester in persoon of op zijn speciaal bevel zouden worden getroffen;

dat de hoofdpolitiecommissaris ondersteld moet worden opdracht te hebben gekregen om gewone maatregelen, zoals de tijdelijke bewaking van een eigendom, te bevelen; dat ten andere appellante zich zo zeer van de regelmatigheid en rechtmatigheid van de kwestieuze opdracht bewust was dat zij aan politieagent Boone een disciplinaire sanctie heeft opgelegd wegens slechte uitvoering van zijn bewakingsdienst gedurende de nacht van 18-19 augustus 1948;

Overwegende dat uit het strafonderzoek gebleken is dat de twee politieagenten Boone en Eggermont, die in de nacht van 18-19 augustus 1948 belast waren met de bewaking van het huis van geïntimeerde, hun taak zéér gebrekkig hebben uitgevoerd; dat zij hebben moeten toegeven dat zij kort voor de ontploffing, die gebeurde om 0.30 uur, in de garagepoort van het huis

Parkplaats nr 2 (garage Cliquet) schuilden, vanwaar zij geen uitzicht hadden op de Parklaan;

Overwegende anderzijds dat volgens de gegevens van het strafonderzoek het geen twijfel lijdt dat de bom geplaatst werd gedurende de bewakingstijd van bedoelde agenten, dus na 22 uur; dat de twee rijkswachters, die binnen het huis post moesten vatten, reeds rond 21 uur op de Parklaan aangekomen waren, dat zij slechts om 22 uur in huis zijn binnengegaan omdat er nog druk verkeer was op de Parklaan en zij zo onopvallend mogelijk wilden binnengaan;

dat volgens de gerechtelijke deskundige majoor Huybrechts, de lading, op het ogenblik der ontploffing, zich bevond op de dorpel (2,10 m. boven het voetpad) van het rechtervenster van de tussenverdieping, en heel waarschijnlijk rechts van het midden van dit venster;

dat de gebruikte lading waarschijnlijk 1 kgr tot 1,200 kgr bedroeg, wat het volume vertegenwoordigt van een kist van 50 sigaren;

dat rijkswachter Van den Meerschaut Albert, volgens de fotokopij van proces-verbaal nr 782 dd. 19 augustus 1948 verklaarde: « Wij hebben niets verdachts opgemerkt, zo buiten, als binnen. De rolluiken van de vensters van het kelder-verdiep en deze van het eerste verdiep waren volledig neergelaten. Op de vensterbanken, noch langs buiten, noch langs binnen, was iets verdachts op te merken »;

Overwegende dat het feit dat de rijkswachters die zich binnen onledig hielden met kaartspelen en met lezen geen voetganger hebben horen stilstaan vóór het huis, niet afdoende is, daar zulks zonder enig gerucht kon gebeuren, nl. wanneer iemand schoenen draagt voorzien van rubber- of crêpe zolen;

Overwegende dat de eerste rechter oordeelkundig heeft overwogen dat het als onaanneembaar voorkomt dat de dader de kans om de bom te ontdekken nutteloos en onredelijk zou verhoogd hebben door een langdurige vertraging tussen het plaatsen van het tuig en het voor hem min of meer voorziene ogenblik van het losbranden;

dat men evenmin kan aannemen dat de dader de bom zou hebben geplaatst toen het verkeer op de Parklaan nog druk was, dus vooraleer de rijkswachters in het huis postvatten;

Overwegende dat appellante, na de pleidooien vóór het Hof, door tussenkomst van een van haar politie-officiëren de thans op rust gestelde rijkswachter Van den Meerschaut opnieuw heeft ondervraagd;

dat de verklaring van deze persoon, afgelegd méér dan acht jaar na de feiten, met de meeste omzichtigheid moet worden gelezen, des te meer dat zij enigszins eigenaardig luidt;

dat waar Van den Meerschaut in zijn verklaring waarvan reeds melding werd gemaakt op ondubbelzinnige wijze verklaarde dat op de vensterbanken, noch langs buiten, noch langs binnen iets verdachts op te merken was, hij nu opeens verklaart de vensterdorpels buiten niet te hebben nagezien;

dat hij echter verder zegt: « Wel hebben wij natuurlijk in het voorbijgaan en vooraleer binnen de woning te treden, eens gezien, doch hebben niets ongewoons bemerkt. Aldus kan ik bevestigen dat er zeker geen pak van grote omvang op de dorpels kon gelegen hebben, want anders zou dat zeker onze aandacht hebben getrokken »;

dat Van den Meerschaut verder de indruk zoekt te verwekken dat de bom zou geplaatst geweest zijn tussen het vensterraam en het rolluik; dat deze veronderstelling indruist tegen het beredeneerd advies van de deskundige;

dat dienvolgens geen belang dient gehecht aan de jongste verklaring van Van den Meerschaut;

Overwegende dat uit dit alles blijkt dat, indien de bom geplaatst ware geweest vóór 22 uur, de rijkswachters dit tuig, dat zoals reeds gezegd, vermoedelijk de omvang had van een kist van 50 sigaren, beslist zouden hebben gezien;

Overwegende dat aldus enerzijds uitgemaakt is dat de twee politieagenten een grove fout hebben begaan, wijl het anderzijds voldoende vaststaat dat de bom op de dorpel van het venster werd neergelegd gedurende hun bewakingstijd;

Overwegende dat appellante het oorzakelijkheidsverband tussen bedoelde fout en de door de ontploffing aangerichte schade vergeefs betwist;

dat immers volgens de algemeen geldende rechtspraak niet vereist is dat de schuld de enige of zelfs de onmiddellijke oorzaak van de schade zou zijn; dat, opdat een foutieve daad ingevolge art. 1382/1383 B.W. de verantwoordelijkheid met zich zou brengen van hem die ze stelt, vereist maar ook voldoende is dat tussen die daad en de schade een verband bestaat dat een karakter van noodwendigheid vertoont, onverschillig derhalve of de fout de schade rechtstreeks of onrechtstreeks heeft veroorzaakt; dat de verantwoordelijkheid intreedt van zodra de schade zoals deze zich heeft voorgedaan, niet zou ontstaan zijn zonder deze fout (Verbr. 12-7-51, Pas. 1951 I 785; 10-11-1952, Pas 1953 I 141; 5-3-1953, Pas. I 516; 22-10-54, Pas. 1955 I 149);

Overwegende dat zonder de grove nalatigheid van de politieagenten Eggermont en Boone, het de dader onmogelijk zou zijn geweest, een blijkbaar geladen en van een tijdaansteker voorziene bom die, eens geplaatst, normaal ontploffen moest, neer te leggen op de buiten-dorpel van het rechter venster der tussenverdieping;

dat appellante vergeefs opwerpt dat de schade ook zonder de foutieve bewaking had kunnen ontstaan, indien de bom b.v. werd geworpen van uit een snel voorbijrijdende wagen;

dat het volstaat dat, zonder de fout, de schade niet zou zijn ontstaan zoals zij zich heeft voorgedaan;

Overwegende dat nu de politieagenten gehandeld hebben als organen van appellante, deze aansprakelijk is voor de door de ontploffing aangerichte schade;

Overwegende dat, wat de begroting der schade betreft, het Hof zich aansluit bij de beslissing van de eerste rechter omtrent de aanstelling van twee deskundigen met opdracht de schade aan het huis en aan de meubelen te beschrijven en te schatten;

Om deze redenen :

Het Hof,

Gelet op art. 24 van de wet van 15 juni 1935,

Alle andere en meeromvattende besluiten verwerpende als ongegrond,

Gehoord de heer advocaat-generaal Matthijs in zijn eensluidend advies,

Verklaart het hoger beroep ontvankelijk, doch ongegrond, bevestigt dienvolgens het vonnis a quo en verwijst appellant in de kosten van de aanleg;

Abonneert U op Rechtskundig Weekblad

BURGERLIJKE RECHTBANK TE TONGEREN

11 juli 1957.

Voorzitter : M. Driessen.
 Rechters : M.M. Winants en Alsteens.

Aansprakelijkheidsverzekering. — Beding in de polis ten behoeve van een derde, nl. van hem, die het motorrijwiel met toestemming van de verzekerde bestuurt.

Beding in de polis, dat ook gedekt is de aansprakelijkheid van degene, die het in de polis bedoelde motorrijwiel met toelating van de verzekerde bestuurt. Zulks is een beding ten behoeve van een derde, dat rechtstreeks voor de derde begunstigde een eigen recht doet ontstaan.

De derde begunstigde kan er vanzelfsprekend eerst aan denken van het hem toekomend recht gebruik te maken van het ogenblik af, dat hem het bestaan van dat recht bekend is.

Bepaling in de polis dat de verzekerde verplicht is het ongeval zo spoedig mogelijk, ten laatste binnen de acht dagen, aan de verzekeraar aan te geven; de derde begunstigde is verplicht die aangifte aan de verzekeraar te doen binnen de acht dagen nadat hij — de derde — van de inhoud van de polis kennis heeft genomen.

Penders t/ N.V. Le Secours de Belgique.

Overwegende dat de eis er toe strekt de waarborg van verweerster te bekomen tegen alle veroordelingen, die tegen aanlegger uitgesproken zijn of zullen worden, tengevolge van een verkeersongeval, dat zich te Genk den 11 januari 1954 voordeed, waarbij zekere Bouyère Félicien Victor gekwetst werd;

Overwegende dat de eis gegrond is op de verzekeringsovereenkomst (n° 5301797), die gesloten werd, op 23 februari 1953, tussen verweerster en zekere Duqué Gérard, wiens motorrijwiel aanlegger bestuurde, toen hij bedoeld ongeval veroorzaakte; dat aanlegger zich beroept op art. I,c. van voormelde polis (afdeling A);

Overwegende dat verweerster, de verklaring door Duqué voornoemd aan de Rijkswacht van Eisden afgelegd inroepende, luidens dewelke aanlegger, toen het ongeval gebeurde, « niet voor zijn rekening reed », opwerpt dat aanlegger niet gerechtigd is zich op de polis te beroepen;

Overwegende dat de opwerping van verweerster geen steek houdt; dat, inderdaad, uit bedoelde verklaring van Duqué blijkt dat deze aan aanlegger de toelating verleend had om zijn motorrijwiel te gebruiken; dat zulks volstaat opdat aanlegger zich op de polis zou mogen beroepen, daar artikel I, c voormeld niet vereist dat degene, die het motorrijwiel, waarvan sprake in de polis, met toelating van de verzekerde (Duqué) bestuurt, tevens diens aangestelde zou zijn;

Overwegende dat het door aanlegger ingeroepen artikel I, c van de polis klaarblijkelijk een beding ten behoeve van een derde inhoudt; dat artikel I,c geen

zin zou hebben, indien het niet als dusdanig zou uitgelegd worden; dat het niet voor doel heeft de verantwoordelijkheid van den verzekerde Duqué zelf te dekken, daar dezès verantwoordelijkheid in alle mogelijke gevallen gedekt is door de andere bepalingen van hetzelfde artikel I van de polis;

overwegende dat thans door rechtspraak en rechtsleer algemeen aangenomen wordt dat het beding ten behoeve van een derde rechtstreeks, in hoofde van den derden begunstigde, een aan dezen eigen recht doet ontstaan;

Overwegende dat de derde begunstigde, vanzelfsprekend, er slechts aan kan denken van het hem toebehorende recht gebruik te maken vanaf het ogenblik dat hem het bestaan van dat recht erkend is; dat, in casu, blijkens de verklaring, die hij op 13 januari 1954 aan de politie te Genk aflegde, aanlegger van toen af wist dat Duqué verzekerd was; dat hij toen wel nog niet wist bij welke maatschappij Duqué verzekerd was, noch of de polis van Duqué een beding behelsde, waarop hij — aanlegger — zich als derde zou kunnen beroepen; dat hij wel beweert die polis ook de eerste maal slechts gekend te hebben op 2 november 1954 (schrijven op 12 november 1954 door Mter Van Berckel, aanleggers raadsman, tot verweerster gericht); dat echter ook vaststaat dat aanlegger maanden lang zich niet de minste moeite getroost heeft om inzage te bekomen van de verzekeringsovereenkomst van Duqué, waarvan hij, zo niet de inhoud, dan toch het bestaan vernomen had dadelijk na het ongeval;

Overwegende dat het logisch is en met de geest van het verzekeringscontract overeenstemt dat vanaf het ogenblik, waarop de derde begunstigde de inhoud van de polis kent — in casu vanaf 2 november 1954, hij zich zou gedragen zoals het aan de verzekerde zelf door de polis opgelegd is; dat, inderdaad, de derde begunstigde aan minder strenge verplichtingen onderworpen dan de verzekerde zelf het er op zou neerkomen deze laatste minder gunstig te behandelen dan iemand, die, in principe, vreemd zijnde aan de verzekeringsovereenkomst, daaruit voordeel haalt, maar de lasten ervan niet draagt;

Overwegende dat, bij analogische toepassing van artikel 7 van de polis (afdeling A), aanlegger dus gehouden was het ongeval « zo spoedig mogelijk », minstens « binnen de acht dagen » nadat hij op 2 november 1954 kennis had van den inhoud van de polis, aan verweerster aan te geven; dat aanlegger die verplichting niet nagekomen is, vermits hij het ongeval slechts bij voormeld schrijven van 12 november 1954 aan verweerster bekend gemaakt heeft;

Overwegende dat, gelet op de grove nalatigheid waarvan aanlegger blijk gegeven heeft, zowel en vooral maanden lang na het ongeval als na het ogenblik waarop hij de inhoud van de polis van Duqué gekend heeft, er dient beslist dat, bij toepassing van artikel 7 van de polis, aanlegger zijn recht op waarborg vanwege verweerster verloren heeft;

Gezien artikel 2,30 tot 37 en 55 tot 59 der Wet vna 15 juni 1935, gewijzigd door de Wet van 20 juli 1939;

Om deze redenen :

De Rechtbank, statuerende op tegenspraak;

Wijst de eis van aanlegger af; verwijst hem in de kosten.

CORRECTIONALE RECHTBANK TE OUDENAARDE

4 april 1957.

Voorzitter : M. Soetens.

O.M. : M. Sebrechts.

Advocaten : Mrs De Clerck, Verschoore en Devos.

Wegverkeer. — Verkeersongeval. — Medeschuld van het slachtoffer.

Een weggebruiker, die een voorligger naar het midden van de rijweg ziet uitwijken, zonder zich met zekerheid aandachtig ervan te vergewissen, of enige richtingsaanwijzer van deze voorligger in werking wordt gesteld of diens stoplicht brandt en alleen uit deze uitwijkingsbeweging het gevolg meent te mogen afleiden, dat deze voorligger naar links zal afdraaien, hetgeen hem moet toelaten rechts in te halen, en aldus een foutieve beredenering maakt, en bij het aanvangen van het rechts inhalen een risico op zich neemt, is gedeeltelijk verantwoordelijk, al was een strafrechtelijke fout van de voorligger bewezen.

O.M. t/ Van Acker en Job.

Gezien het vonnis van de politierechtbank van het kanton Oosterzele dd. 10 april 1956 waarbij :

— Van Acker vrijgesproken werd en Job verwezen tot een geldboete van 10 fr. + $190/10 = 200$ fr. of een vervangende gevangenisstraf van 2 dagen, en tot de kosten van de openbare partij begroot ter som van 91 fr.;

— de rechtbank zich onbevoegd verklaarde om uitspraak te doen over de eis van de burgerlijke partij Job;

— Job verwezen werd tot het betalen aan de burgerlijke partij Van Acker, ten titel van schadevergoeding, de som van 17.154 fr., met de compensatoire en gerechtelijke interesten en kosten;

Gezien het vonnis der correctionele rechtbank te Gent, zetelend in beroep, dd. 8 mei 1956, waarbij het bestreden vonnis bevestigd werd in al zijn schikkingen, zowel op straf- als op burgerlijk gebied, en Job verwezen werd tot de kosten van het beroep, begroot ter som van 176 fr. wat de openbare partij betreft;

Gezien het Arrest van het Hof ter Verbreking dd. 24-12-1956 waarbij het bestreden vonnis verbroken werd, in zover het de beslissing van de eerste rechter bevestigd heeft waar deze uitspraak gedaan heeft over de burgerlijke vorderingen, en de voorziening voor het overige heeft verworpen; Job verwezen werd tot de helft der kosten en Van Acker tot de andere helft, deze kosten begroot in totaal 1683 fr., waarvan 735 fr. verschuldigd en 948 fr. betaald, en de zaak aldus beperkt naar deze rechtbank, zetelend in hoger beroep, verzonden werd;

Overwegende dat bij voormeld arrest van het Hof van Verbreking, de voorziening in verbreking van partij Job heeft verworpen tegen het vonnis der correctionele rechtbank van Gent dd. 8-5-1956, gevelnd in graad van beroep tegen het vonnis van de politierechtbank van Oosterzele dd. 10-4-1956, en dat vonnis bevestigde in al zijn schikkingen, behalve wat betreft de uitspraak op burgerlijk gebied, dat wel verbroken werd op grond van de omstandigheid dat het bestreden vonnis desbetreffende geen enkele motivering bevatte;

Overwegende dat aldus de beslissing op strafrechtelijk gebied definitief is, en de rechtbank onbevoegd

blijft om te kennen nopens de burgerlijke vordering van partij Job gericht tegen de vrijgesproken beklaagde Van Acker;

Dat alleen nog een mogelijke fout van burgerlijke aard, door partij Van Acker begaan, kan in overweging genomen worden, voor zover dit voor gevolg zou kunnen hebben de burgerlijke verantwoordelijkheid van partij Job, bij deze aanrijding, in zekere mate te verminderen;

Dat het aldus ten onrechte is dat partij Job staande houdt dat zij nog schade zou kunnen vorderen van de definitief vrijgesproken partij Van Acker;

Overwegende dat partij Van Acker in zijne verklaring aan de verbaliserende rijkswacht van Melle heeft verklaard, dat na het afwijken van de autocamion bestuurd door partij Job, naar het middenvak der betonbaan, en in de mening verkerende dat de bestuurder aldus naar links ging indraaien, het inzicht gekoesterd heeft deze vrachtwagen aan de rechterkant voorbij te rijden, en deze voorsteking heeft aangevangen;

Dat deze partij verder toegegeven heeft niet te kunnen verzekeren één of andere richtingsaanwijzer te hebben gezien en ook het stoplicht van de vrachtwagen niet te hebben zien branden;

Overwegende dat, in de gegeven omstandigheden, een weggebruiker die een voorligger naar het midden der baan ziet uitwijken, zonder met zekerheid en zonder aandacht zich te vergewissen of enige richtingsaanwijzer van deze voorligger in werking wordt gesteld of dezes stoplicht brandt, en alleen uit deze uitwijkingsbeweging het gevolg meent te mogen trekken dat deze voorligger naar links zal afdraaien die hem moet toelaten rechts voorbij te steken, een foutieve beredenering maakt, en bij het aanvangen van het rechts voorsteken een risico op zich neemt, waarbij zijne verantwoordelijkheid in het gedrang komt, zelfs al was een strafrechtelijke fout van de voorligger, hetgeen het geval is terzake, bewezen;

Overwegende dat ten gevolge van deze misrekening en fout begaan door partij Van Acker, zij zelf voor een deel verantwoordelijk is voor de schade die zij opliep, deel dat door de rechtbank in billijkheid wordt geraamd op één vierde, en zij derhalve ten belope van 1/4 haar eigen schade zal dienen te dragen;

.....

CORRECTIONELE RECHTBANK TE GENT

7e Kamer. — 10 januari 1958.

Alleenrechtsprekend rechter : M. Van Bever.

O.M. : M. Tillekaerts.

Advocaten : Mrs. Verhaegen en De Bie.

Jachtmisdrijf. — Burgerlijke partij. — Door haar te leveren bewijs.

De burgerlijke partij moet overeenkomstig de regelen van het gemene recht het bewijs leveren van haar jachtrechten, die zij beweert door de verdachte te zijn gekrenkt.

Ten aanzien van het misdrijf van verboden tuigen en van lokaas is het voldoende, dat zij bewijst, hetzij dat zij eigenaar is van de terreinen, welke grenzen aan die, waarop die tuigen of dit lokaas geplaatst zijn, wat zij door alle middelen rechtens met inbegrip van getuigen mag bewijzen. Hetzij dat zij het jachtrecht op die terreinen huurt, wat zij terzake ook door alle middelen rechtens mag bewijzen, daar de

waarde van die verhuring de 3000 Fr. blijkbaar niet overschrijdt.

De bezitter van een jachtrecht, die benadeeld is door een jachtmisdrijf, al of niet op zijn jachtgoed gepleegd, kan zich burgerlijke partij stellen, ook indien de verdachte niet vervolgd wordt wegens het jagen op andermans grond.

O.M. en De Smet b.p. t/ Pyl.

Ten einde terecht te staan ter zake van :

Netten, strikken, stroppen, lokaas en alle ander tuig, geschikt tot het vangen of het vernielen van de konijnen en het wild, aangeduid in het artikel 10 der wet van 28 februari 1882 betreffende de jacht of om hetzij het vangen hetzij het vernielen van dat wild te vergemakkelijken, te hebben gebruikt, vervoerd of bezeten; de feiten deels bij nacht gepleegd zijnde;

te Moerbeke-Waas de 26 september 1957 en kort vóórdien;

I. Op strafgebied :

Overwegende dat de verbalisant ter terechtzitting, en na confrontatie met de getuige Van Haecke, nogmaals stellig bevestigd heeft dat de verdachte hem verklaarde zelf de vangkooien te hebben geplaatst;

dat die verklaring afgelegd werd nadat de verbalisant zijn hoedanigheid had bekend gemaakt;

Overwegende dat door deze bekentenis alleen het ten laste gelegde feit als voldoende bewezen voorkomt in de mate zoals hierna gezegd en met dien verstande dat het gepleegd werd te Wachtebeke en niet te Moerbeke-Waas, zoals bij vergissing vermeld in de dagvaarding;

dat zulks trouwens nog gestaafd wordt door de omstandigheden dat de kooien gevonden werden nabij het lusthuisje in het bos waarvan de verdachte mede-eigenaar is, dat ze vervaardigd werden door middel van in de grond geplante stokken en zorgvuldig en behendig afgewerkt waren en bovendien nog voorzien waren van een drinkbak, en ten slotte dat er in de kooien pluimen en lokaas verspreid lagen;

dat dit alles immers er op wijst dat die kooien door de eigenaars van het bos, die slechts eenmaal in de week ter plaats kwamen, vervaardigd en gebruikt werden en niet door een vreemde stroper;

Overwegende nochtans dat, waar het niet bewezen is dat zij bij nacht geplaatst werden, het enkel feit van het blijven staan dier kooien gedurende de nacht, niet volstaat voor het toepassen van de verzwarende omstandigheden voorzien in het derde lid van artikel 8 van de wet op de jacht (Les Nouvelles, Tw Chasse n° 9);

Overwegende dat er verzachtende omstandigheden bestaan ten voordele van de verdachte, voortspruitende uit de afwezigheid van een voorgaande veroordeling;

II. Op burgerlijk gebied :

Overwegende, ten aanzien van de ontvankelijkheid van de eis, dat de burgerlijke partij weliswaar het bewijs moet leveren, overeenkomstig de regelen van het gemeen recht, van haar jachtrechten die zij beweert gekrenkt te zijn door de verdachte;

dat, ten aanzien van het misdrijf van gebruik van verboden tuigen en van lokaas, het volstaat dat zij bewijst hetzij dat ze eigenaar is van de terreinen die grenzen aan deze waarop die tuigen of dit lokaas geplaatst werden, wat ze door alle rechtsmiddelen, ook door getuigenissen mag bewijzen, hetzij dat ze het jachtrecht op die terreinen huurt, wat ze ter zake ook

door alle rechtsmiddelen mag bewijzen, vermits de waarde van die verhuring blijkbaar de 3.000 fr. niet overschrijdt;

Overwegende dat uit de verklaringen van de verbalisant en van de beëdigde jachtwachter blijkt dat de burgerlijke partij eigenaar is van een deel der omliggende gronden en dat ze van de overige het jachtrecht huurt;

Overwegende verder dat de bezitter van een jachtrecht die benadeeld werd door een jachtmisdrijf, al of niet op zijn jachtgoed gepleegd, zich burgerlijke partij kan stellen ook indien de verdachte niet vervolgd wordt wegens het jagen op andermans grond Les Nouvelles, Tw. Chasse n° 459 en 493) en de aldaar aangehaalde rechtspraak; Brussel 9 februari 1935, R.W. 1935-36/79);

Overwegende trouwens dat in het onderwerpelijk geval het delict niet enkel bestaat in het plaats en gebruiken van kooien, maar ook in het verspreiden van graan en zaden om het wild van de naburige jacht aan te lokken en te vangen;

dat het gebruik van dergelijke middelen ter zake ook het misdrijf uitmaakt van jagen op andermans grond, zodat er ideële samenloop bestaat (Vebr. 20 oktober 1930, Pas. 1930-I-321);

Overwegende dat hieruit volgt dat de verdachte ten onrechte beweert dat de enige oorzaak van de schade gelegen is in het jagen op andermans grond, vermits hetzelfde schadeberokkenend feit een inbreuk uitmaakt op artikel 4 en op artikel 8 van de jachtwet;

Overwegende dat de eis van de burgerlijke partij derhalve ontvankelijk is;

Overwegende dat door het wild van de naburige jacht op een onwettige wijze aan te lokken en te vangen de rechthebbende van deze jacht ontegensprekelijk een schade ondergaat;

dat zulks trouwens niet wordt betwist;

.....

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE SINT-NIKLAAS

1ste Kamer. — 29 oktober 1957.

Voorzitter : M. Blauwaert.

Rechters : M. Maes en Neirinck.

Referendaris : M. Cloquet.

Bediendenpensioen. — Bijdrage. — Geen persoonlijke vordering van de werknemer tegen zijn werkgever.

De werknemer is niet persoonlijk gerechtigd van zijn werkgever betaling te vorderen van hetgeen deze laatste had dienen te storten aan de kas voor bediendenpensioenen.

Artikel 11 van de wet van 18 juni 1930 bepaalt inderdaad, dat de werkgever zelf, zowel de bijdrage van de bediende als zijn eigen aandeel moet voldoen aan het organisme, dat het pensioen verzekert.

Faillissement Marina (curator Mr. Snoeck).

Gezien de schuldvorderingverklaring door de Heer Maurice De Winne ingediend op 24 november 1956;

Gezien het proces-verbaal van onderzoek naar de echtheid van schuldvorderingen en waaruit blijkt dat voormelde schuldvordering aangenomen werd voor één frank en betwist werd voor het overige;

Gehoord de curator in persoon;

Overwegende dat de overleggende schuldeiser niet verschenen is noch iemand voor hem;

Overwegende dat de gezegde schuldeiser zijn aanmerking vraagt in het bevoorrecht passief voor een bedrag van 15.725 fr.;

Overwegende dat dit bedrag een som van 1.200 fr. behelst als beloop van de bijdrage voor het betaald verlof;

Overwegende dat de curator verklaart dat de heer De Winne de vergoedingen voor verlofdagen heeft genoten zodat dit punt van zijn aanvraag zonder voorwerp voorkomt;

Overwegende dat het overige van de aanvraag een bedrag van 14.525 fr. betreft, dat de bijdrage van de werkgever vertegenwoordigt voor het vormen van het ouderdomspensioen;

Overwegende dat de curator terecht laat opmerken dat eiser niet persoonlijk gerechtigd is de betaling te vorderen van hetgeen zijn werkgever had dienen te storten aan de Kas voor Bediendenpensioenen;

Overwegende dat art. 11 van de Wet van 18 juni 1930 inderdaad voorschrijft dat de werkgever zelf zowel de bijdrage van de bediende als zijn eigen aandeel moet storten aan het organisme dat het pensioen verzekert;

Overwegende dat hieruit volgt dat de aanvraag van de heer Maurice De Winne niet gegrond voorkomt noch wat betreft de som van 14.525 fr., noch wat betreft een intrest op dit bedrag;

Om deze redenen :

De Rechtbank, makende melding dat de artikels 2 en 30 tot 42 van de wet van 15 juni 1935 nageleefd werden,

Vonnissende bij verstek,

Verklaart de vordering van de overleggende schuldeiser niet gegrond, dienvolgens wijst ze van de hand en verwijst voormelde heer Maurice De Winne in de kosten.

VREDEGERECHT TE NEERPELT

8 oktober 1957.

Vrederechter : M. Roelandts.

Advocaten : Mrs Huybrechts en Verhoeven.

Burenrecht. — Vordering tot afpaling en revindicatie. — Bevoegdheid van de vrederechter.

Het is in de praktijk niet altijd gemakkelijk de vordering tot afpaling te onderscheiden van de revindicatie.

De rechter over de feiten beslist souverain wat de aard van de vordering is.

De rechter moet o.m. nagaan, of de eiser niet tracht onder de dekmantel van de afpaling in het bezit te komen van een strook grond, die in het bezit is van zijn nabuur.

Hij die beweert, dat de grenslijn verder op het erf van zijn nabuur moet liggen, is niet gebaat door het instellen van een vordering tot afpaling; alleen door een revindicatie zal hij de wijziging van de grenslijn kunnen bekomen.

De vrederechter moet zich enkel onbevoegd verklaren, indien de revindicatie niet kan worden aangezien als een incident van de vordering tot afpaling en deze laatste slechts als dekmantel dient van een werkelijke vordering tot opeising van eigendom.

Zelfs in geval de vordering tot afpaling een revindicatie bewimpelt blijft de vrederechter be-

voegd, voor zover het bedrag van het geschil niet zijn bevoegdheid te boven gaat, zoals omschreven in artikel 2 van de wet van 25 maart 1876.

Kuppens-Goossens t/ Wwe Cuipers.

Gelet op ons tussenvonnissen d.d. 9 april 1957, een deskundige aanstellend;

Gelet op het deskundig verslag van de heer A. Somers, meetkundig schatter van onroerende goederen, wonende te Peer, d.d. 23 mei 1957, geboekt;

Overwegende dat de oorspronkelijke dagvaarding er toe strekt over te gaan tot de grensbepaling en afscheiding der aangrenzende eigendommen van partijen;

Overwegende dat het in de praktijk niet altijd gemakkelijk is de vordering tot afpaling te onderscheiden van de revindicatie; dat het bovendien de feitenrechter is die souverain beslist wat de aard van de vordering is Cas. 14-2-1907, Pas. 1907, I, 122 en De Page, D.V. n° 965);

Dat de rechter o.m. zal dienen na te gaan of de eiser, onder de dekmantel van de afpaling, niet tracht in het bezit te komen van een strook grond, die in het bezit is van zijn nabuur;

Overwegende immers dat hij die beweert, dat de grenslijn verder op het erf van zijn nabuur moet liggen niet gebaat is met een vordering tot afpaling in te stellen; hij zal alleen door een revindicatie de wijziging van de grenslijn kunnen bekomen (Kluyskens, Zakenrecht, n° 285);

Overwegende dat de Vrederechter zich thans nog enkel onbevoegd moet verklaren wanneer de revindicatie niet kan aangezien worden als een incident van de vordering tot afpaling en deze laatste slechts als dekmantel dient voor een werkelijke eigendoms-vordering (Cas. 18 maart 1948, Pas. 1948, I, 179), (A.P.R., D.I., V° Afpaling, n° 46);

Dat, volgens hetzelfde arrest van 18 maart 1948, zelfs voor het geval dat de vordering tot afpaling een revindicatie bewimpelt, de Vrederechter toch nog onbevoegd blijft in zulk geschil, voor zover het bedrag ervan zijn bevoegdheid, omschreven in artikel 2 der wet van 25-3-1876, niet te boven gaat;

Overwegende anderzijds dat verweerster, in casu, terecht haar « bezit » van de strook grond inroept, dat als dusdanig door de wet beschermd wordt;

Dat aanlegger daartegen slechts kan slagen door het bewijs van zijn eigendom te leveren; dat de eigenaar evenwel zijn goed tegen elke bezitter kan revindiceren zolang deze derde het goed door verjaring niet verkregen heeft; dat het echter aan hem toekomt, — die op grond van een eigendomsrecht dat hij op een onroerend goed beweert te hebben een revindicatie instelt — het bestaan van dit recht te bewijzen (Kluyskens, Zakenrecht, n° 96 C);

Dat bovendien : « l'action en revendication laisse, en principe, tout le fardeau de la preuve à la charge du seul revendiquant » (De Page, D.V., n° 965);

Dat eiser, in casu, echter het bewijs van zijn eigendom op de betwiste strook grond niet bijbrengt;

Overwegende anderzijds dat uit de nota, door aanlegger neergelegd na het verslag van afpaling van de deskundige, het duidelijk gebleken is dat er « een duurzame afsluiting » tussen beide erven bestaat en dat, volgens aanleggers' beweringen, verweerster een bepaalde strook grond, groot 11 ca., nevens de gevel harer woning ingepalmd heeft; dat aanlegger o.a. verzoekt te horen zeggen voor recht dat de betwiste 11 ca. aan hem behoren;

Dat aanlegger eveneens overduidelijk laten blijken

heeft dat de grenslijn verder op het erf van verweerster moet liggen;

Overwegende dat de revindicatie, in casu, geen incident uitmaakt van de vordering tot afpaling, maar dat deze laatste wellicht vanaf de inleiding der dagvaarding als dekmantel gediend heeft voor een werkelijke eigendomsvordering;

Overwegende dat eiser anderzijds het noodzakelijke bewijs van eigendom niet bijbrengt of zelfs niet aanbiedt bij te brengen, waardoor hij het door verweerster ingeroepen « bezit » zou kunnen ontzenuwen;

Overwegende derhalve dat in ieder geval de vordering tot afpaling onontvankelijk dient verklaard te worden;

.....

BIBLIOGRAPHIE

Nederland

- Bergh G. Van den.* — Verzamelde staatsrechtelijke opstellen. 2e druk. — Alphen aan den Rijn. N. Samson.
- Bosschaert A.A.* — De burgemeester in België en Nederland. — Alphen aan de Rijn, N. Samson.
- Brouwers G.* — Benelux. Wat ons te doen staat. Rede uitgesproken voor de afdeling Amsterdam van het Comité Benelux, op 27 februari 1958. — 's Gravenhage, Nijgh & Van Ditmar.
- Cerutti F. en E. Nuver.* — Uitspraken inzake de sociale verzekeringen. Een keuze uit vele duizenden uitspraken. — Amsterdam, FED.
- Dam W. van.* — Goede zeemanschap op de binnenwateren in verband met het Binnenaanvaringsreglement en het Rijnvaartpolitiereglement. — Assen, Born.
- Donner A.* — Over de term Welvaartstaat. — Amsterdam, Noord-Hollandsche U.M.
- Drukker L.* — Repertorium op de bijzondere wetten. — Arnhem, S. Gouda Quint, D. Brouwer & Zoon.
- Goudsmit C.* — Aansprakelijkheid van en voor geestelijk gestoorde. — Amsterdam, F. van Rossen.
- Jansen F.* — Executie en beslagrecht. — Zwolle, W. Tjeenk, Willink.
- Kempe G.* — Reclassering in onze samenleving. Voorlichten, recht doen, helpen. — Arnhem, Van Loghum Sletterus.
- Leppink G.* — Kort begrip van de Nederlandse sociale wetgeving. — 2e dr. Alphen aan den Rijn, N. Samson.
- Nanninga L.* — De successiewet en de wet op de vermogensbelasting in verband met de levensverzekering, voor hen die bij de acquisitie betrokken zijn. — 3e dr. Zutphen, W.J. Thieme & Co.
- Noordenbos P.* — De gemeentesecretaris. — 5e dr. Alphen aan den Rijn, N. Samson.
- Rooij M.* — De vrijheid van de journalist. Inaug. rede. — Leiden, H.E. Stenfert Kroese.
- Schreuder W.* — Handboek voor de politie. Met medew. van J.A. Dunnewijk, Leiden, A. W. Sijthoff.
- Visser, Tj. S.* — De betekenis van de wet op de herkapitalisatie 1957. — Alphen aan den Rijn, N. Samson.

Frankrijk

- Alamigeon P., Mulot R., Plagnol E.P.* — Les Investissements dans les entreprises. — Libr. techniques.
- Auby J.M.* — Droit administratif spécial. 2e année. Sirey.

Barraine R. — Droit commercial. Troisième année. Coll. « L'aide-mémoire de l'étudiant en droit ». Libr. gén. de droit et de jurisprudence.

Batifol, Bobbio, Carbonnier, Coing, David A. Eisenmann, Esser, Fecher, Giannini, Husson, Le Bras, Levy-Bruhl H., Orestano, Roubier, Villey M. — Méthode sociologique et droit. — Dalloz.

Bazoche M. — Guide pratique de la nouvelle comptabilité des communes. Publications administratives.

Bouffard P. — Le Contrôle des délibérations du Conseil Municipal. Publications administratives.

Burdeau G. — Méthode de la science politique. Dalloz.

Casalunga A. — Brevets d'invention. Marques et modèles. Libr. gén. de droit et de jurisprudence.

Dubisson M. — La Distinction entre la Légalité et l'Opportunité dans la théorie du recours pour excès de pouvoir. — Libr. gén. droit et jurisprudence.

Duclos P. — La Réforme du Conseil de l'Europe. — Libr. gén. droit et jurisprudence.

Gonidec P.F. et Kirsch M. — Droit du travail des territoires d'outremer. — Libr. gén. droit et jurisprudence.

Holloway K. — Les Réserves dans les traités internationaux. T.V. — Libr. gén. droit et jurisprudence.

Le Balle et Nowina A. — Manuel pratique du contentieux de la Sécurité sociale. Mise à jour à janvier 1958. — Sirey.

Nationalisations (Les) en France et à l'Etranger. T. II. Les nationalisations à l'étranger. — Sirey.

Poutout P. — Guide pratique de la fonction communale. — Publications administratives.

Ripert G. et Boulanger J. — Traité de droit civil, d'après le traité de Planiol, T. III (Sûretés réelles - Contrats civils). — Libr. gén. de droit et de jurisprudence.

Scapel P. — Traité théorique et pratique sur les transports par mer, terre, eau, air, fer. Le Destinataire de marchandises. — Libr. gén. droit et jurisprudence.

Timbal P.C. — Institutions et faits sociaux. 2e année. « Coll. Travaux pratiques ». — Sirey.

Vidal R. — Code pratique annoté de l'administration municipale. — Publications administratives.

Engeland

Beloff M. — The Tasks of Government. — Oxf. U.P. *British Year Book of International Law*, 1957. — Oxf. U.P.

Bunker L. & P. — The Solicitors Act. — Butterworth. *Castberg F.* — Problems of Legal Philosophy. — Allen & U. N

Canthery H. — The Parish Councillor's Guide. — Shaw & Sons.

Cross R. — Evidence. — Butterworth.

Eddy J. — The Law of Copyright, with the Copyright Act. — Butterworth.

Emmett E. & T. Barlow. — Principles of South African Company. — Sweet & M.

Goodman D. — Crime of Passion. — Elek.

Green G.M. — Death Duties. — Butterworth.

Griffith W. — The Public Service. — Brit. Council.

Handler M. — Anti-trust in Perspective. — Oxf. U.P.

Hastad E. — The Parliament of Sweden. — Hansard.

Hitchner D. — The American Section of the Hansard

- Society for Parliamentary Government. — Hansard.
- Hitchner D. — The Study of American Government and a Bibliography. — Hansard.
- Hynd A. — Public Enemies. — Brown, Watson.
- Kantorowicz H. — The Definition of Law. — Camb. U.P.
- Kefauver E. — Crime in America. — Four Square Bks.
- Light H. — Legal Aspects of Business. — Pitman.
- Local Government Manual and Directory. 1958. Shaw & Sons & C. Knight.
- Newman Fr. — Money and Party Politics.
- Rayden W. — Divorce. — Butterworth.
- Saywell J. — The Office of Lieutenant-governor: A Study in Canadian Government and Politics. — Oxf. U.P.
- Scottish Law Directory, 1958. — Hodge.
- Thomas J. — Road Traffic Law. — Police Review.
- White L. & W. Hussey. — Government in Great Britain, the Empire and the Commonwealth. — Camb. U.P.

Zwitserland

- Arminjon P. — Précis de droit international privé. — Paris, Dalloz.
- Frey H. — Die Devisengesetzgebung der Schweiz. Sammlung der schweizerischen Devisenlasse. — Basel, Verlag für Recht und Ges.
- Henggeler J.; Henggeler E. — Rechtsbuch der Schweiz. Bundessteuern. — Basel, Verlag für Recht und Ges.
- Pfluger A. — Juristische Kartothek der Krankenversicherung. — Sammlung der Rechtsauskünfte aus der «Schweis. Krankenkassen-Zeitung». Hrg. vom Konkordat der schweizer. Krankenkassen. (Solothurn, Schweizer. Krankenkassen-Ztg. (1953).
- Repertorio di giurisprudenza patria. Bellinzona; Salvioni. 1957.
- Stöckli W. — Der Schutz des ausländischen Handelsnamens in der Schweiz auf Grund der Pariser Verbandsübereinkunft von 1883. Ein Beitrag zur Lehre vom Internationalen Schutz des Gewerblichen Eigentums, Zürich, Juris-Verlag, 1958.
- Wettstein E. — Die Geschichte der Todesstrafe im Kanton Zürich. Winterthur, Schellenberg, 1958.
- Zimmermann E. — Der Baudispens in der Stadt Zürich. Winterthur, Schellenberg 1958.

Oostenrijk

- Witek H. — Leitfaden für die Pensionsversicherung der gewerblichen Wirtschaft. — Wien, Osterr. Gewerbeverl. 1958.

Duitsland

- Baltl H. — Rechtsarchäologie des Landes Steiermark. — Köln, Böhlau 1957.
- Bappert W. — Rechtsfragen des Buchhandels. — Frankfurt, Klostermann 1958.
- Bochalli A. — Besonderes Verwaltungsrecht. T. 1. — Berlin, Heymann 1957.
- Bühler O. — Steuerrecht. Grundriss in 2 Bden. Bd. 2. Wiesbaden, Gabler 1958.
- Dölle H. — Juristische Entdeckungen. Festvortrag. — Tübingen: Mohr (Siebeck) 1958.
- Eckert J. — Sozialversicherungsgesetze (in der Bundesrepublik Deutschland in jeweils geltender Fassung). — München, Beck 1957.

- Ehlermann C. — Wirtschaftslenkung und Entschädigung. — Heidelberg, Winter 1957.
- Erhard A. — Der Eheprozess in der Praxis. — Berlin, Schweitzer 1957.
- Erler G. — Das Rechtsproblem der Bundesentschädigung für innerdeutsche Reparationsdemontagen. — Göttingen, Musterschmidt 1958.
- Fischer E. — Die Hauszerstörung als strafrechtliche Massnahme im deutschen Mittelalter. — Stuttgart, Kohlhammer 1957.
- Freidel F. — Franz Lieber. Ein Vorkämpfer d. nationalen Denkens u. d. internat. Rechts. — Bad Godesberg: Franz-Lieber-Haus. 1957.
- Gatzweiler R. — Der Kampf im den § 175 St. GB geht weiter. Ein Situationsbericht. — Köln, 1957.
- Giesecke L. — Die geschichtliche Entwicklung des deutschen Urheberrechts. — Göttingen, Schwartz 1957.
- Glenz A. — Die neue Krankenversicherung der Rentner. — Essen-Bredeney, Glenz 1956.
- Glenz A. — Rentenreform. Neue ergänzende Vorschriften gemeinsam für die Rentenversicherungen der Arbeiter und der Angestellten. — Essen-Bredeney, Glenz 1957.
- Gummersbach H. — Das Verbrechen in Tat und Bild. — Hamburg, Verl. Kriminalistik 1958.
- Haage H. — Das Abladegeschäft. 4., völlig neu bearb. und erw. Aufl. — Hamburg, Cram, de Gruyter & Co 1958.
- Hentig H. von. — Vom Ursprung der Henkersmahlzeit. Tübingen, Mohr (Siebeck) 1958.
- Huber E. — Zur Problematik des Kulturstaats. — Tübingen, Mohr (Siebeck) 1958.
- Jahrbuch für internationales Recht. — Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht 1957-58.
- Kayser A. u. L. Leiss. — Die Amtshaftung bei Ausübung öffentlicher Gewalt. — München, Beck 1958.
- Kemper B. u. H. Burkhardt. — Kommentar zum Bundesdruckerstattungsgesetz. — Stuttgart, Kohlhammer 1957.
- Kersten F. — Formularbuch und Praxis der freiwilligen Gerichtsbarkeit. — Köln, Heymann 1957.
- J. v. Staudingers Kommentar zum bürgerlichen Gesetzbuch. — Berlin, Schweitzer 1957.
- Krämer M. — Umsatzsteuer und Vergütungen im Export. — Berlin, E. Schmidt 1958.
- Kuster F. — Fachkunde für den Dienst beim Arbeitsamt. 2., Neubearb. Aufl. — Stuttgart, Kohlhammer 1958.
- Lange R. — Rechtsidee und Rechtsideologie in West und Ost. Vortrag. Tübingen. Mohr (Siebeck) 1958.
- Massfeller F. — Deutsches Staatsangehörigkeitsrecht von 1870 bis zur Gegenwart. 2. Aufl. Nachtr. 2. — Frankfurt, Metzner 1958.
- Mauz Th. — Deutsches Staatsrecht. Ein Studienbuch 7., Neubearb. Aufl. — München, Beck 1958.
- Meyer-Lindenberg H. — Völkerrecht. 1. — 6 Tsd. — Stuttgart, Kohlhammer 1957.
- Mosler H. — Das Völkerrecht in der Praxis der deutschen Gerichte. — Karlsruhe, C. F. Müller, 1957.
- Rewoldt K. — Kleiner Wegweiser für Vormünder und Pfleger. — Bonn, Arbeiterwohlfahrt Hauptausschuss 1957.
- Riccobono S. — Das römische Reichsrecht und der Gnomon des Idios Logos. — Erlangen, Palm & Enke 1957.
- Rohbeck A. — Das neue Rentenrecht. — Königswinter a. Rh. Adam-Stegerwald-Haus. Sozialausschüsse d. Shristl. Demokrat. Arbeitnehmerschaft. 1957.

Rump Otto. — Erstes Gesetz zur Neuordnung und Vereinfachung der Verwaltung (Erstes Vereinfachungsgesetz). Vom 23 Juli 1957. Kommentar. — Sieburg, Reckinger 1958.

Schalburg R. von. — Landesbeschaffungsgesetz. — Stollhamm, Agricola-Verlag 1957.

Scheffler H. — Merkblätter über Polizeiverwendung. H. 3. — Lübeck, Verl. f. polizeil. Fachschriftum Schmidt-Römhild, 1958.

Schlochauer H. — Öffentliches Recht. Grundzüge d. Bundesstaatsrechts u. d. allgemeinen Verwaltungsrechts in d. Bundesrepublik Deutschland unter Berücks. d. Verbindung zum Völkerrecht. — Karlsruhe, C.F. Müller 1957.

Schmidt F. — Die Arbeitslosenhilfe. — Stuttgart, Kohlenhammer 1958.

Schneider R. — Der Haushalts- und Rechnungsquerschnitt. — Stuttgart, Boorberg 1957.

Spahn F. — Die Einschaltung der Kreditinstitute bei Eingliederungsdarlehen nach dem Lastenausgleichsgesetz. — Frankfurt a. M., Knapp 1958.

Schweikert H. — Die Wandlungen der Tatbestandslehre seit Beling. — Karlsruhe, C.F. Müller 1957.

Spoerlein H. — Handbuch für den Geschäftsführer der GmbH. Rechte. — Stuttgart, Boorger 1958.

Stümmer E. — Verbesselter Jugendschutz. — Köln-Klettenberg, 1957.

Völp F. — Muster für Patentlizenzverträge. 2. Aufl. — Heidelberg: Verl. Ges. «Recht u. Wirtschaft» 1958.

Wenzel A. u. A. Klas. — Bundeswehrverwaltung. — Frankfurt a. Main, Verl. f. Wehrwesen Bernard & Graefe 1957.

Zipfel W. — Preisrecht. — München, Beck 1958.

BALIELEVEN

Verbond der Belgische Advocaten.

Pleidooiwedstrijd tussen de Balies.

De pleidooiwedstrijd tussen de balies heeft plaats gehad te Brussel op 31 mei 11. en heeft aan talrijke jonge confraters der verschillende balies van het land de gelegenheid gegeven hun talenten te doen blijken.

De jury voor de franstalige confraters was voorgezeten door de Heer Stafhouder Fincoeur, terwijl deze voor de nederlandstalige confraters voorgezeten was door de Heer Stafhouder Victor.

Na vrij lange beraadslagingen wegens de voortreffelijke hoedanigheden der pleidooien kon de jury zich akkoord stellen om de twee eerste prijzen toe te kennen, van de ene kant aan Mrs. Jean Defraigne van Luik en Michel Dusancy van Charleroi, en van de andere kant aan Mrs. Werner Lens van Antwerpen en De Becker van Brugge.

Er waren inderdaad twee prijzen toe te kennen, de eerste prijs uitgeschreven door het Verbond der Belgische Advocaten en de tweede ter beschikking gesteld door de Heer Voorzitter Janne.

Een lunch aangeboden door het Verbond bracht de mededingers samen, na hun oratorische prestaties, in de salons van het restaurant «La Trattoria» te Brussel.

Verbond der Belgische Advocaten.

De jaarlijkse algemene vergadering en het banket van het Verbond zullen dit jaar een bijzondere luister vertonen, rekening houdende met het feit dat de leden van het Bureau van de Internationale Unie van Advocaten er deel aan nemen. Het past dat de leden van het Verbond hun gasten die de balies van Frankrijk, Nederland, Griekenland, Duitsland, Noorwegen, Portugal, Italië, Joego-Slavië, Zwitserland, Luxemburg, Turkije en van Zweden zullen vertegenwoordigen, zouden vereren door talrijk aanwezig te zijn.

MEDEDELINGEN

EERSTE INTERNATIONAAL CONGRES VAN MAGISTRATEN

Rome - 11, 12 en 13 oktober 1958.

Bijeengeroepen door de Internationale Unie van Magistraten.

Ingericht door de Nationale Vereniging van Italiaanse Magistraten

De Voorzitter der Italiaanse Republiek, de Heer Giovanni Gronchi verleende Zijne Hoge Bescherming.

Volgende personaliteiten hebben er in toegestemd deel uit te maken van het *Ere-Comité*:

De Heer Cesare Merzagora, Voorzitter van de Senaat

De Heer Giovanni Leone, Voorzitter van de Kamer der Volksvertegenwoordigers.

De Heer Dr Gaetano Azzariti, Voorzitter van het Grondwettelijk Hof.

De Heer Adone Zoli, Eerste Minister, in zijn hoedanigheid van Voorzitter van de Nationale Raad der Advocaten.

De Heer Dr Ernesto Battaglini, Rechter in het Grondwettelijk Hof.

De Heer Nicolas Battesini, Eerste Voorzitter van het Franse Verbrekingshof.

De Heer Antonin Besson, Procureur Generaal bij het Franse Verbrekingshof.

De Heer Ferdinando Carbone, Voorzitter van het Rekenhof.

De Heer Urbano Ciocetti, Burgemeester van de stad Rome.

De Heer J. Donner, Eerste Voorzitter van de Hoge Raad der Nederlanden.

De Heer Dr Ernesto Eula, Eerste Voorzitter van het Italiaanse Verbrekingshof.

De Heer Prof. Guido Conella, Minister van Justitie der Italiaanse Republiek.

De Heer Dr. Arturo Lamberti, Voorzitter van de Vereniging van Magistraten van het Italiaanse Rekenhof.

De Heer Prof. G.E. Langemeyer, Procureur Generaal bij de Hoge Raad der Nederlanden.

De Heer Giuseppe Pella, Minister van Buitenlandse Zaken der Italiaanse Republiek.

De Heer Dr. Donato Pafundi, Procureur Generaal bij het Italiaanse Verbrekingshof.

De Heer Raffaele Petrilli, Voorzitter van de Raad van State der Italiaanse Republiek.

De Heer Jules Salentini, Voorzitter van het Hoogste Hof van Luxemburg.

De Heer Felix Welter, Procureur Generaal bij het Hoogste Hof van Luxemburg.

De Heer Prof. Salvatore Scoca, Staats-Advocaat Generaal van de Italiaanse Republiek.

Inrichtend Comité :

De Heer Vincenzo Chieppa, Kamervoorzitter in het Italiaanse Verbrekingshof en Voorzitter van de Nationale Vereniging van Italiaanse Magistraten.

De Heer Giovanni Colli, Ldjunct-Procureur Generaal bij het Verbrekingshof.

De Heer E. Cortese Riva Palazzi, Advocaat Generaal bij het Beroepshof te Milaan.

De Heer Vittorio Bersezio, Raadsheer in het Italiaanse Verrekingshof.

De Heer Carlo Erra, Raadsheer in het Italiaanse Verbrekingshof.

De Heer Pietro Pascalino, Raadsheer in het Beroepshof te Rome, Secretaris Generaal.

Onderwerpen :

1. De opleiding van de rechter tot de uitoefening van zijn ambt (Vorming van de magistraat).
2. De internationale en supranationale rechtscolleges. Hun kenmerken en doelstellingen, zoals zij voortspuiten uit de vigerende internationale Verdragen en Conventies. Hun werkwijze en streven.

Het Congres zal plaats hebben te Rome op 11, 12 en 13 oktober 1958.

De openingsvergadering zal gehouden worden op het Capitool, in de zaal der Horatiërs en Curatiërs.

De werkzaamheden zullen doorgaan in het Congres-Paleis van het E.U.R. (Autonome Dienst voor de Universele Tentoonstelling te Rome).

De nationale Verenigingen en Comité's die lid zijn van de Internationale Unie van Magistraten, zullen voor beide onderwerpen officiële verslagen indienen.

Alle voor het Congres ingeschreven magistraten mogen verslagen indienen of mededelingen doen die betrekking hebben op de onderwerpen van het Congres.

Voor ieder van beide onderwerpen zal een algemeen verslaggever worden aangeduid.

De verslagen dienen — voor 15 juni 1958 en in drie getypte exemplaren — aan volgend adres verzonden : Associazione Nazionale Magistrati Italiani — Comitato Organizzatore del Congresso Internazionale — Palazzo di Giustizia — Roma.

De toegelaten talen zijn : Duits, Engels, Frans, Italiaans en Spaans, met gelijktijdige vertaling.

Het Congres wordt bijeengeroepen door de *Internationale Unie van Magistraten* die in september 1953 te Salzburg werd opgericht. De I.U.M. groepeert heden de magistratenverenigingen (of Comité's) van België, Brazilië, Duitsland, Frankrijk, Italië, Japan, Luxemburg, Nederland en Oostenrijk. Zij heeft als Voorzitter de heer Ernesto Battaglini, rechter in het Italiaanse Grondwettelijk Hof.

Weldra zal een tweede bericht verschijnen dat het omstandig programma van het congres, de namen van de verslaggevers alsook het toeristisch programma zal bekend maken.

Voor logies en toeristische inlichtingen en aangelegenheden, zich wenden tot. CIT — Servizio Congressi, Piazza Colonna 193, Rome.

N.B. *De magistraten die wensen deel te nemen aan bovenstaand Congres worden vriendelijk verzocht zich te laten inschrijven bij de heer Grondel, substituut Procureur des Konings, Secretaris van het « Belgisch Comité der Magistraten toetredend tot de I.U.M. » (Paleis van Justitie, Brussel).*

VERBOND VAN HET VLAAMS OVERHEID-PERSONEEL

Hieronder de memorie die werd opgesteld door het Verbond van het Vlaams Overheidspersoneel ter gelegenheid van een onderhoud met de Heer Minister van Buitenlandse Handel en aan deze laatste werd overhandigd.

Memorie.

Betreft :

Bescherming van de taalrechten van de Nederlandstalige ambtenaren van de buitenlandse diensten.

Tijdens de werkzaamheden van de studiecommissie « Algemene Zaken » van het Verbond van het Vlaams Overheidspersoneel, werden de moeilijkheden onderzocht welke de Nederlandstalige ambtenaren van de buitenlandse diensten van het Ministerie van Buitenlandse Zaken en Buitenlandse Handel ondervinden om hun taalrechten uit te oefenen.

De commissie heeft vastgesteld dat de Nederlandstalige ambtenaren van de buitenlandse diensten vrij zijn de in het buitenland gelocaliseerde zaken en de algemene zaken in de taal van hun toegangsexamen te behandelen.

Verschillende ministers van buitenlandse zaken hebben herhaaldelijk verklaard dat het het ambtenarenpersoneel van de buitenlandse diensten vrij staat de rapporten naar het moederland in het Nederlands op te maken.

Aan het ambtenarenpersoneel van de buitenlandse diensten werden evenwel geen schriftelijke richtlijnen verstrekt waarin dit vastgesteld wordt.

Het is wenselijk dat zij evenals hun collega's van de moederlandse diensten duidelijke richtlijnen zouden krijgen.

Aldus zou de aarzeling van postoversten om Nederlandse rapporten op te sturen overwonnen worden, en de jongere diplomaten en onze landgenoten in den vreemde zouden eindelijk overtuigd zijn dat zij volwaardige burgers zijn.

Afgezien van de door Nederlandsonkundige leidende ambtenaren van buitenlandse diensten op Vlamingen uitgeoefende taaldruk stuiten de Nederlandstalige ambtenaren, in de meeste buitenlandse posten, op ernstige praktische moeilijkheden om hun verslagen in het Nederlands op te maken : bij het aanwerven van uitvoerend personeel houden de buitenlandse postoversten onvoldoende rekening met de behoeften van hun Nederlandstalige medewerkers aan Nederlandstalige bureelbedienden om hun verslagen te typen.

De Commissie is van mening dat vaste regelen moeten vastgelegd worden voor de recrutering van uitvoerend personeel in de buitenlandse diensten. In de buitenlandse diensten waar Nederlandstalige ambtenaren uitgestuurd worden moet Nederlandskenkend uitvoerend personeel ter beschikking staan.

Dit uitvoerend personeel kan ter plaatse bij de in het buitenland verblijvende Nederlandstalige landgenoten gerecruteerd worden. De recrutering ter plaatse van landgenoten zou in ruime mate kunnen bijdragen tot het introduceren van onze vertegenwoordigers in bredere volkskringen en uiteindelijk onze handels-expansie kunnen ten goede komen.

Waar uitvoerend personeel ter plaatse niet kan gerecruteerd worden, moet beroep gedaan worden op in het moederland aangeworven krachten welke de twee landstalen volkomen beheersen.

Zo zullen onze Nederlandstalige ambtenaren van de buitenlandse diensten zeker zijn, dat zij naar het moederland Nederlandstalige rapporten zullen kunnen opsturen.

Namens de Commissie « Algemene Zaken »

R. Becquaert,
Ondervoorzitter.

F. Bove,
Algemeen Voorzitter.

De afvaardiging, die op 6 mei 11. door Minister Fayat werd ontvangen, was samengesteld uit de twee bovenvermelde ondertekenaars der memorie en uit de Heer R. Adriaenssens, bestuurslid.

TIJDSCHRIFTEN

De Gemeente : n° 91 - mei 1958 :

R. Dereymaeker, Oorsprong en aanwending van de financiële middelen der gemeenten: — Enkele wenselijke hervormingen inzake voorstelling der begrotingen. — J. Borret, De commissies van Openbare Onderstand en hun terugvorderingsrecht tegen de wettelijke onderhoudverschuldigen. — Wetgeving - Rechtspraak (met commentaar door F. Debaedts en C. Vanstraelen).

Tijdschrift voor Notarissen : n° 5 - mei 1958 :

J. Van Houtte, Verandering van het doel van een vennootschap en de wet van 6 januari 1958.

Advocatenblad : n° 5 - 15 mei 1958 :

Mr. J.W.A. de Voort, De balie bereidt zich voor op het congres te Milaan. — Mr. A.J. van Vessem, Een Europese balie ? — Mr. J.H. Willems, Gerechtelijke dwalingen. — Mr. D.J. Veegens, Juridische varia. — Mr. L. Wichers Hoeth, Union internationale des Avocats.

Arbitrale Rechtspraak : n° 449 - mei 1958 :

Rechtspraak. — Boekbespreking Mr. F.M.J. Jansen, Executie en Beslagrecht.

Nederlands Juristenblad : afl. 22 - 31 mei 1958 :

Prof. Mr. J.M. van Bemmelen, De begrippen psychopathie en ontoerekeningsvatbaarheid. — Mr. J.C.M. Leyten, Het doodvonnis van de Kantonrecht. — Prof. Mr. J.M. van Bemmelen, Voorjaarsvergadering van de Vereniging voor Rechtspraak 16/17 mei 1958. — Mr. L. Roeleveld, Art. 2.2.2.1, lid 3 ontwerp nieuw Burgerlijk Wetboek.

Weekblad voor Privaatrecht, Notaris-omt en Registratie : n° 4540 - 31 mei 1958 :

Mr. P.W. van der Ploeg, De ouderlijke boedelverdeling. — J.O.C. van Duyn, Aantekeningen op de Successiewet. — Mej. Mr. A.A.L. Minkenhof, Overzicht der Nederlandse Rechtspraak, Familierecht (III).

Journal des Tribunaux : n° 4196 - 1 Juin 1958 :

Roger Houin, La réforme du droit successoral en France. — Jean Dassel, Les « classes de transmutation » de l'enseignement primaire. — Jurisprudence.

Recueil Général de l'enregistrement et du notariat : juin 1958 :

J. Van Houte, Principes de droit fiscal belge.

Recueil Dalloz : 20° cahier - 28 mai 1958 :

Claude Durand, La profession médicale devant le juge administratif.

Archiv für Rechts- und Sozialphilosophie : 2 - 1958 :

Werner Maihoffer, Die Natur der Sache. — Bruno Baron von Freytag Löringhoff, Probleme und Strukturen im Begriff « Situation ». — Ernst Topitsch, Sachgehalte und Normsetzungen. — Georges Burdeau, La Classe Politique.

VLAAMSE JURISTEN,

Abonneert U op het "Rechtskundig Weekblad"